

Solana Rising

Όλο το Βιβλίο, σε Απλά Ελληνικά — Συν τη Δεύτερη Ματιά

Το βιβλίο του Anthony Scaramucci για το Solana — πώς χτίστηκε το blockchain, γιατί το αποκαλεί το δεύτερο «trade γενιάς» του, και πώς επενδύει κανείς σε αυτό — συνοψισμένο μέρος-μέρος σε σύντομους οδηγούς χωρίς ορολογία. Με κάτι που το ίδιο το βιβλίο δεν έχει: ο συγγραφέας είναι fund manager επενδυμένος σε αυτό που περιγράφει, γι' αυτό κάθε μέρος κλείνει με τη ματιά του επενδυτή και έλεγχο των ισχυρισμών του απέναντι σε δημόσια στοιχεία. Χωρίς υπερβολές — προς καμία κατεύθυνση.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΟΥ ΜΕ ΤΟ PANOPTICPROTOCOL

Συμβουλευτική για Ιδιώτες — προσωπική, ένας-προς-έναν καθοδήγηση στα crypto, χτισμένη γύρω από τους στόχους και το ρίσκο σου.

Συμβουλευτική για Επιχειρήσεις — στρατηγική crypto, υιοθέτηση και advisory για εταιρείες και ομάδες.

Περιεχόμενα

Κάθε μέρος καλύπτει ένα κεφάλαιο του βιβλίου: σύνοψη σε απλή γλώσσα, τη ματιά του επενδυτή, και τα red flags — κάθε ισχυρισμός ελεγμένος σε δημόσιες πηγές.

1	Ο Κρυπτο-Μετεωρίτης	3
2	Οι «Δολοφόνοι του Ethereum»	6
3	Το Αποκεντρωμένο Nasdaq	9
4	Το Τηλεφώνημα	12
5	Το Καλοκαίρι του Solana — Go Ape!	15
6	Το Tweet που Ακούστηκε σε Όλο τον Κόσμο	18
7	Tokenization: Το Επόμενο Σύνορο	21
8	Ο Βασιλιάς των Meme	24
9	Πώς Αγοράζεις, Δανείζεσαι και Χτίζεις	27
10	Ο Μπουφές του Τραμπ (à la Carte)	30
11	Ο Βασιλιάς των Meme Αντιδρά	33
12	Melania Meme	36
13	Only in America	39
14	Το Μέλλον	42
✓	Η Ετυμολογία — Το Βιβλίο στη Ζυγαριά	45

Ο Κρυπτο-Μετεωρίτης

Το άνοιγμα του βιβλίου — ένα δείπνο του 2021 όπου ο SBF λέει στη Wall Street ότι τα «σωληνώματά» της είναι σάπια. Καλύπτει τον Πρόλογο, την Εισαγωγή και το Κεφάλαιο 1, σε απλή γλώσσα. Συν τη δική μας δεύτερη ματιά, που το βιβλίο δεν έχει.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 30 ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ

Σεπτέμβριος 2021, ρετιρέ 50 εκατ. δολαρίων στο Μανχάταν. Το δείπνο μετά το συνέδριο SALT της SkyBridge. Στο τραπέζι: η αριστοκρατία των hedge funds — Steve Cohen, Dan Loeb — μαζί με τη νέα φουρνιά των crypto, ανάμεσά τους οι ιδρυτές του Solana, Anatoly Yakovenko και Raj Gokal. Και ένας νευρικός 29χρονος με φαρδιά βερμούδα: ο Sam Bankman-Fried, «SBF», τότε ο πιο διάσημος άνθρωπος στα crypto.

Ο SBF κρατά το δωμάτιο μία ώρα εξηγώντας την υπόθεση GameStop. Το επιχείρημά του: όταν αγοράζεις μια μετοχή από το κινητό, δεν την κατέχεις πραγματικά για δύο μέρες. Η συναλλαγή σέρνεται μέσα από καμιά δεκαριά μεσάζοντες — brokers, clearinghouses, transfer agents — και καθένας τους κρατά ένα βουνό «εποπτικά κεφάλαια» μήπως κάποιος άλλος τα θαλασλώσει. Όταν οι μικροεπενδυτές κέρδισαν υπερβολικά πολλά τον Ιανουάριο του 2021, η αλυσίδα έφραξε: εταιρείες πάγωσαν, συναλλαγές κόπηκαν, οι αγορές μπλοκαρίστηκαν. Την ίδια στιγμή, λέει, το Dogecoin — ένα αστείο νόμισμα — συνέχιζε να εκκαθαρίζεται ακαριαία στο blockchain του, χωρίς μεσάζοντες, χωρίς κατάρρευση.

Ένας σκεπτικιστής ρωτά: καλά, και ποιο είναι το επόμενο μεγάλο πράγμα μετά το Bitcoin; Ο SBF δεν διστάζει: **«Solana. Νικητής θα είναι το ταχύτερο, φθηνότερο σύστημα που μπορείς να εμπιστευτείς.»** Για τον Scaramucci — που είχε στρέψει τη SkyBridge στα crypto το 2020 και είχε καβαλήσει το κύμα του Bitcoin — αυτό το όνομα έγινε το δεύτερο

«trade γενιάς» του. Από εκείνο το δείπνο ξεκινά το βιβλίο.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ & ΕΙΣΑΓΩΓΗ, ΣΥΝΤΟΜΑ

Τον πρόλογο υπογράφει ο Kyle Samani της Multicoïn Capital, που αυτοσυστήνεται ως ο πρώτος και μεγαλύτερος επενδυτής του Solana. Η θέση του: η βαθύτερη ιδιότητα των crypto είναι το **self-custody** — να κατέχεις περιουσιακά στοιχεία χωρίς τράπεζα στη μέση — και η αποστολή του Solana είναι οι «κεφαλαιαγορές του Internet», με δισεκατομμύρια να ρέουν ήδη καθημερινά.

Στην εισαγωγή, ο Scaramucci παρουσιάζει το Bitcoin ως το trade της ζωής του — «ο κομήτης του Χάλεϊ των επενδύσεων» — και το Solana ως τη δεύτερη ευκαιρία. Αποκαλεί το Solana «το iPhone των blockchains» και λέει ανοιχτά ότι το βιβλίο είναι πρόσκληση στον αναγνώστη να αδράξει τη στιγμή, όπως εκείνος.

ΤΙ ΕΊΝΑΙ ΑΛΗΘΙΝΟ ΣΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ

Η κριτική στα «σωληνώματα» δεν είναι διαφημιστικό τρικ. Το επεισόδιο GameStop του Ιανουαρίου 2021 όντως έδειξε πώς η αργή εκκαθάριση αναγκάζει τους brokers να δεσμεύουν τεράστιες εγγυήσεις, και οι αγορές όντως μπλοκαρίστηκαν στην κορύφωση. Αυτό το κομμάτι της ομιλίας του SBF συμφωνεί με τα δημόσια στοιχεία — και είναι η πιο γερή ιδέα ολόκληρου του κεφαλαίου: **αγορές χτισμένες πάνω σε ακαριαία εκκαθάριση δεν χρειάζονται αυτό το βουνό εμπιστοσύνης.**

Η ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΗ

Πρόσεξε τη δομή του κεφαλαίου — είναι κλασικό pitch: ένα αληθινό πρόβλημα (σκουριασμένη εκκαθάριση), μια τεχνολογία-ήρωας (blockchain), και μετά ένα συγκεκριμένο όχημα (Solana). Η διάγνωση και το trade είναι δύο διαφορετικοί ισχυρισμοί. Μπορείς να δεχτείς τον πρώτο και να απαιτήσεις χωριστές αποδείξεις για τον δεύτερο. Κράτα αυτόν τον διαχωρισμό για όλο το βιβλίο: **το «τα σωληνώματα είναι παλιά» δεν σημαίνει αυτόματα «κερδίζει το τάδε νόμισμα».**

RED FLAGS — Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

Ο «προφήτης» είναι καταδικασμένος για απάτη. Το φερέφωνο του κεφαλαίου, ο SBF, καταδικάστηκε σε επτά κατηγορίες απάτης (2023), εκτίει 25 χρόνια, έχασε την έφεσή του τον Ιούνιο του 2026 και τώρα ζητά προεδρική χάρη. Το βιβλίο παραδέχεται ότι η FTX κατέρρευσε — κι όμως χρησιμοποιεί το κύρος του για να στηρίξει την κεντρική του θέση. Κρίνε το επιχείρημα, όχι την αύρα.

Ο συγγραφέας πουλάει τη δική του θέση. Το λέει ο ίδιος: η SkyBridge είναι επενδυμένη στο Solana, και το βιβλίο σε καλεί να ακολουθήσεις. Αξίζει να προστεθεί: τον Σεπτέμβριο του 2022 πούλησε το 30% της SkyBridge στην FTX — δύο μήνες πριν καταρρεύσει η FTX — και μετά προσπαθούσε να το αγοράσει πίσω. Η αυτοπεποίθηση και το ιστορικό επιδόσεων δεν είναι το ίδιο πράγμα.

Το επιχείρημα των «δύο ημερών» έχει παλιώσει. Από τον Μάιο του 2024 οι αμερικανικές μετοχές εκκαθαρίζονται σε μία μέρα (T+1), όχι δύο. Το blockchain παραμένει ταχύτερο, αλλά το χάσμα πάνω στο οποίο στηρίζεται όλη η ομιλία του δείπνου στένεψε από τη βαρετή ρύθμιση, όχι από τα crypto. Ομιλία του 2021 τυπωμένη σε βιβλίο του 2025 χωρίς αυτή την ενημέρωση — επιλογή.

Ο πρόλογος βαφτίζει «νόμο» ένα εκκρεμές νομοσχέδιο. Επικαλείται «νέους νόμους όπως οι GENIUS και CLARITY acts». Ο GENIUS είναι νόμος (Ιούλιος 2025). Ο CLARITY δεν είχε περάσει από τη Γερουσία μέχρι τον Ιούλιο του 2026 — κολλούσε ακόμη στις διαπραγματεύσεις. Το να παρουσιάζεις εκκρεμή νομοσχέδια ως τελειωμένη υπόθεση είναι ακριβώς η λεπτομέρεια που χωρίζει την ανάλυση από την προώθηση.

Έλεγχος στοιχείων: Forbes & CNBC (Ιούν. 2026) για την έφεση και το αίτημα χάριτος του SBF · Bloomberg/Axios (2022) για το μερίδιο FTX–SkyBridge · κανόνας T+1 της SEC (Μάιος 2024) · CoinDesk/crypto.news (Ιούλ. 2026) για την πορεία του CLARITY στη Γερουσία.

ΑΤΑΚΕΣ ΠΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΘΥΜΑΣΑΙ

- «Νικητής θα είναι το ταχύτερο, φθηνότερο σύστημα που μπορείς να εμπιστευτείς.» — SBF, ονομάζοντας το Solana
- «Αν το Bitcoin ήταν η Apple του 2007, το Solana ήταν η Nvidia του 2012.» — Scaramucci
- «Είναι σαν όλοι να αντασφαλίζονται απέναντι στην ανικανότητα όλων των άλλων.» — SBF για την αλυσίδα εκκαθάρισης της Wall Street

CRYPTO ΛΈΞΕΙΣ, ΜΕ ΑΠΛΆ ΛΌΓΙΑ

- **Εκκαθάριση (settlement)** — η στιγμή που η συναλλαγή γίνεται πραγματικά δική σου. Μετοχές: επόμενη μέρα (T+1). Blockchains: δευτερόλεπτα έως λεπτά.

- **Clearinghouse** — ο μεσάζων που εγγυάται τις δύο πλευρές μιας χρηματιστηριακής συναλλαγής μέχρι την εκκαθάριση, κρατώντας εγγυήσεις καλού-κακού.
- **Κίνδυνος αντισυμβαλλομένου** — ο κίνδυνος να «σκάσει» η άλλη πλευρά της συναλλαγής πριν πάρεις αυτό που σου οφείλεται.
- **Self-custody** — να κρατάς τα crypto σου σε δικό σου πορτοφόλι, χωρίς ανταλλακτήριο ή τράπεζα ανάμεσα σε σένα και τα περιουσιακά σου στοιχεία.
- **L1 (Layer 1)** — βασικό blockchain με δικό του νόμισμα και validators. Bitcoin, Ethereum και Solana είναι L1.

Οι «Δολοφόνοι του Ethereum»

Πώς το Ethereum μάγεψε τον κόσμο, πνίγηκε από την ίδια του την επιτυχία — και έστειλε έναν απογοητευμένο επενδυτή να ψάχνει τον αντικαταστάτη του. Καλύπτει το Κεφάλαιο 2, σε απλή γλώσσα, με τη δεύτερη ματιά μας στο τέλος.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 30 ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ

Νοέμβριος 2017, Κανκούν. Δύο χιλιάδες πιστοί στριμώχνονται στο συνέδριο των developers του Ethereum. Ανάμεσά τους ο Kyle Samani, πρώην προγραμματιστής της Google που μόλις έχει ανοίξει το crypto fund του, τη Multicoin Capital — και τα έχει ποντάρει όλα στο Ethereum. Για εκείνον, το Bitcoin είναι κομπιουτεράκι τσέπης· το Ethereum είναι παγκόσμιος υπερυπολογιστής που τρέχει **smart contracts** — κώδικα που αυτο-εκτελείται και θα μπορούσε να ξαναχτίσει την Uber ή την Airbnb χωρίς εταιρεία στη μέση. «Γιατί χρειαζόσαι εταιρεία; Το blockchain συνδέει οδηγούς και επιβάτες. Τέλος.»

Μόνο που το Ethereum πνίγεται. Ο proof-of-work σχεδιασμός του σηκώνει ίσως 15–30 συναλλαγές το δευτερόλεπτο — η Visa χιλιάδες. Στις ώρες αιχμής, τα «gas fees» εκτοξεύονται στα 50 ή 100 δολάρια για να κουνήσεις λίγα tokens. Ο Samani έχει έρθει να ακούσει τον Vitalik Buterin, τον 23χρονο συνιδρυτή του Ethereum και «ημίθεο» των crypto, να παρουσιάζει τη λύση.

Αντ' αυτού, ο Buterin μουρμουρίζει ορολογία — «sharding», «proof of stake» — χωρίς χρονοδιαγράμματα, χαιρετά και εξαφανίζεται. Ο Samani φεύγει από την Κανκούν πεπεισμένος ότι η ηγεσία του Ethereum είναι «ανίδεια ή αλαζονική, ή μάλλον και τα δύο». Η λογική του: οι πλατφόρμες εκθρονίζονται — Palm, BlackBerry, ραδιόφωνο. «Το να εκθρονίσεις το Ethereum ήταν εύκολο καλάθι.» Σκανάρει τους «δολοφόνους του Ethereum»: η EOS, που μάζεψε πάνω από 4 δισ. δολάρια στο

μεγαλύτερο ICO της ιστορίας, ξεφουσκώνει. Cardano, Tezos, Tron — καμία σοβαρή απειλή. Και τότε επανασυνδέεται με έναν παλιό γνώριμο: τον Vinny Lingham, το «Μαντείο του Bitcoin», που ετοιμάζεται να του συστήσει κάποιον Anatoly Yakovenko. Cliffhanger — εκεί κλείνει το κεφάλαιο.

ΠΟΙΟΣ ΕΊΝΑΙ ΠΟΙΟΣ

- **Vitalik Buterin** — έγραφε σε Bitcoin blogs στα 17, συνίδρυσε το Bitcoin Magazine, δημοσίευσε το whitepaper του Ethereum στα 19, το λάνσαρε το 2015. Εδώ σκιαγραφείται ως ιδιοφυΐα που δεν μπορούσε να επικοινωνήσει ένα roadmap.
- **Kyle Samani** — ιδρυτής της Multicoin Capital· ο ήρωας του κεφαλαίου και, θυμήσου, ο άνθρωπος που υπογράφει τον πρόλογο αυτού του βιβλίου.
- **Vinny Lingham** — Νοτιοαφρικανός επιχειρηματίας, συνιδρυτής της Civic, «καρχαρίας» στο Shark Tank της Νότιας Αφρικής, από νωρίς συνέταιρος στη Multicoin. Ο συνδετικός κρίκος.

ΤΙ ΕΊΝΑΙ ΑΛΗΘΙΝΟ ΣΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ

Η συμφόρηση του Ethereum το 2017 ήταν οδυνηρά αληθινή — εκείνον τον Δεκέμβριο ένα και μόνο παιχνίδι, τα CryptoKitties, μπούκωσε όλο το δίκτυο. Τα gas fees όντως έκαναν παράλογες τις μικρές συναλλαγές, και το scaling ήταν όντως το υπαρξιακό ερώτημα του Ethereum. Η απογοήτευση του κεφαλαίου συμφωνεί με το ιστορικό αρχείο. Το ανοιχτό ερώτημα δεν ήταν ποτέ αν το Ethereum είχε

πρόβλημα — ήταν ποιος θα το έλυνε πρώτος; το ίδιο ή κάποιος αντίπαλος.

Η ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΗ

Το κεφάλαιο διδάσκει base rates — χωρίς να το θέλει. Το ράφι των «δολοφόνων» ήταν γεμάτο το 2018, και σχεδόν όλα όσα είχε πάνω πέθαναν — μαζί και ποντάρια των «έξυπνων χρημάτων». Ακόμα και ο ήρωας έκανε λάθος πριν βρει το σωστό: όλα στο Ethereum, μετά απογοήτευση, μετά κυνήγι. Οι ιστορίες εκθρόνισης δανεισμένες από τα gadgets (Palm, BlackBerry) είναι σαγηνευτικές, αλλά δίκτυα με βαθιά ρευστότητα και developers πεθαίνουν πολύ πιο αργά από τις συσκευές. **Όταν κάποιος σου πουλάει «το επόμενο X», ρώτα τι απέγιναν τα πέντε προηγούμενα «επόμενα X».**

RED FLAGS — Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

Η εκ των υστέρων γνώση κάνει την επιλογή να μοιάζει εύκολη. Το βιβλίο αποκαλεί την EOS «μάλλον τον πιο αξιόπιστο ανταγωνιστή» — μάζεψε 4,1 δισ. δολάρια στο μεγαλύτερο ICO της ιστορίας και ξεφούσκωσε. Αυτό που παραλείπει: η δημιουργός της, Block.one, συμβιβάστηκε με την SEC πληρώνοντας 24 εκατ. δολάρια για το ακαταχώριστο ICO. Ο νικητής φαίνεται προφανής μόνο στον καθρέφτη του αυτοκινήτου.

Η προφητεία δεν επαληθεύτηκε. Το «Ethereum 2017 = Yahoo 2006» υπονοεί το ίδιο τέλος. Οκτώ χρόνια μετά, το Ethereum παραμένει η Νο1 πλατφόρμα smart contracts: περίπου 55 δισ. δολάρια κλειδωμένα στο DeFi του (σχεδόν τα δύο τρίτα της αγοράς) έναντι περίπου 8 δισ. στο Solana, και κεφαλαιοποίηση 4-5 φορές μεγαλύτερη στις αρχές του 2026. Το Solana κέρδισε σε ταχύτητα και χρήστες — αλλά το «πτώμα» που θάβει το κεφάλαιο εξακολουθεί να ηγείται της αγοράς.

Η φωτογραφία του 2017 παρουσιάζεται ως μόνιμη. Οι «αόριστες υποσχέσεις» του Buterin τελικά υλοποιήθηκαν: το proof of stake ήρθε το 2022 (κόβοντας την κατανάλωση ενέργειας ~99,9%), και η αναβάθμιση Dencun του 2024 γκρέμισε τα κόστη στα Layer 2 του Ethereum. Αργά; Σίγουρα. «Ανίκανο να αλλάξει»; Όχι — και το βιβλίο, τυπωμένο το 2025, το ήξερε.

Κυκλική αυθεντία. Ο ήρωας, βασική πηγή και δικαιωμένη ιδιοφυΐα του κεφαλαίου είναι ο Kyle Samani — ο ίδιος που υπογράφει τον πρόλογο του βιβλίου και παραμένει ο μεγαλύτερος επενδυτής του Solana. Μάρτυρας, δικαστής και ωφελημένος: ένα πρόσωπο.

Σημείωση ακριβείας: το «μπλοκ κάθε 12 δευτερόλεπτα» είναι ο σημερινός ρυθμός του proof of stake — το 2017 τα μπλοκ έβγαιναν περίπου κάθε 14 δευτερόλεπτα. Μικρό, αλλά δείχνει πρόχειρο έλεγχο στοιχείων. · Έλεγχος στοιχείων: δελτίο τύπου SEC 2019-202 (Block.one \$24 εκατ.) · στοιχεία coinlaw.io / DeFiLlama, αρχές 2026 (TVL, κεφαλαιοποιήσεις) · ethereum.org (Merge, Σεπτ. 2022· Dencun, Μάρτ. 2024).

ΑΤΑΚΕΣ ΠΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΘΥΜΑΣΑΙ

- «Το να εκθρονίσεις το Ethereum ήταν εύκολο καλάθι.» — το μοιραίο συμπέρασμα του Samani
- «Το Ethereum το 2017 ήταν σαν τη Yahoo το 2006 — κυρίαρχο και λαμπρό, αλλά βαθιά προβληματικό.» — η κεντρική αναλογία του κεφαλαίου
- «Η ιστορία δεν επαναλαμβάνεται. Κάνει ρίμες.» — η θεωρία της εκθρόνισης σε τέσσερις λέξεις

CRYPTO ΛΈΞΕΙΣ, ΜΕ ΑΠΛΑ ΛΌΓΙΑ

- **Smart contract** — κώδικας πάνω σε blockchain που εκτελείται μόνος του: «αν συμβεί το Χ, πλήρωσε το Ψ». Χωρίς εταιρεία στη μέση.

- **Gas fee** — τα διόδια για να περάσει η συναλλαγή σου. Εκτοξεύονται όταν το δίκτυο έχει κίνηση.
- **Proof of work / proof of stake** — δύο τρόποι να συμφωνεί ένα blockchain στην αλήθεια: καίγοντας ρεύμα (Bitcoin) ή κλειδώνοντας νομίσματα ως εγγύηση (Ethereum από το 2022, Solana).
- **TPS** — συναλλαγές ανά δευτερόλεπτο. Το κοντέρ ενός blockchain.
- **ICO** — δημόσια πώληση ενός ολοκαίνουργιου νομίσματος για άντληση κεφαλαίων. Λατρεύτηκε το 2017, τιμωρήθηκε με βαριά πρόστιμα μετά.
- **Sharding** — το σπάσιμο ενός blockchain σε παράλληλες λωρίδες ώστε να επεξεργάζεται περισσότερα ταυτόχρονα.

Το Αποκεντρωμένο Nasdaq

Η ιστορία της γέννησης: μια έκλαμψη στις 4 τα ξημερώματα σε μπαρ του Σαν Ντιέγκο, μια ομάδα μηχανικών της Qualcomm, και η ιδέα που έκανε το Solana γρήγορο. Συν το μάθημα crypto-για-αρχάριους του βιβλίου — μάρκες καζίνο, παιδικές χαρές και ένα «νόμισμα Amazon». Καλύπτει το Κεφάλαιο 3, με τη δεύτερη ματιά μας στο τέλος.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 30 ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ

Ο Anatoly Yakovenko — «Toly» — γεννήθηκε στη σοβιετική Ουκρανία και βρέθηκε στο Ιλινόι στα εννιά του, με την οικογένειά του να επιτρέπεται να πάρει μόλις 50 δολάρια ο καθένας. Σπούδασε πληροφορική, έπαιζε αγωνιστικά υποβρύχιο χόκεϊ, και πέρασε πάνω από μια δεκαετία στην Qualcomm σχεδιάζοντας λειτουργικά συστήματα. Το 2017 τον τραβούσε πιο πολύ η ΑΙ παρά τα crypto: με τον συνάδελφό του Steve Akridge έσκαβαν crypto στο πλάι απλώς για να πληρώνουν τις GPU των πειραμάτων τους στο deep learning.

Και τότε, ένα βράδυ στο Cafe Soleil του Σαν Ντιέγκο — δύο καφέδες και μία μπίρα μέσα, στις 4 τα ξημερώματα — ήρθε η ιδέα: **«Κι αν μπορούσες να κωδικοποιήσεις τον χρόνο ως δομή δεδομένων;»** Το Bitcoin αποδεικνύει δουλειά· γιατί να μην αποδεικνύεις χρόνο; Αυτός ο σπόρος έγινε το «proof of history», η υπερδύναμη του Solana. Το project λεγόταν πρώτα Loom και μετονομάστηκε από το Solana Beach, την παραλιακή πόλη όπου σέρφαραν οι ιδρυτές. Ο Yakovenko στρατολόγησε τους συναδέλφους του Greg Fitzgerald και Akridge, τον φυσικό Eric Williams και τον Raj Gokal — προϊόντικό στέλεχος από το health tech, απόφοιτο Wharton, που έγινε το επιχειρηματικό μισό του διδύμου.

Το κρυπτο-κατεστημένο περιγέλασε: το white paper του Bitcoin θεωρεί ευαγγέλιο τον χρόνο-μέσω-συναίνεσης, και εδώ ένας άγνωστος με ένα «πρόχειρο» white paper το αμφισβητούσε. Ένας επενδυτής όμως το «είδε» αμέσως. Ο Kyle

Samani είδε «το νομισματικό αντίστοιχο ενός κερδισμένου λαχείου» — και από το 2018 έως το 2020 η Multicoin ηγήθηκε σε γύρο μετά τον γύρο και αγόρασε και SOL από πάνω. Όπως κλείνει το κεφάλαιο: δεν διπλασίαζαν το ποντάρισμα — τα είχαν βάλει όλα μέσα.

ΤΟ PROOF OF HISTORY, ΣΕ ΜΙΑ ΕΙΚΟΝΑ

Η καλύτερη αναλογία του βιβλίου: φαντάσου ένα πλήθος να φωνάζει ταυτόχρονα και να μαλώνει για το ποιος μίλησε πρώτος — αυτό είναι ένα συνηθισμένο blockchain, που χάνει χρόνο συμφωνώντας στη *σειρά* των γεγονότων. Τώρα φαντάσου να βιντεοσκοπείς το πλήθος. Κανείς δεν χρειάζεται να μαλώνει· κοιτάς την ταινία. Το proof of history δίνει σε κάθε γεγονός ενσωματωμένη, επαληθεύσιμη χρονοσφραγίδα, ώστε το δίκτυο να ξοδεύει την ενέργειά του στην επαλήθευση των ίδιων των συναλλαγών. Αυτό — μαζί με την παράλληλη επεξεργασία — είναι ο λόγος που το Solana είναι γρήγορο, και που ο Yakovenko πίστεψε ότι ένα **on-chain Nasdaq**, ένα παγκόσμιο order book σε πραγματικό χρόνο, μπορούσε να ζήσει πάνω του.

ΤΙ ΕΊΝΑΙ ΑΛΗΘΙΝΟ ΣΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ

Το proof of history είναι πραγματική, έξυπνη ιδέα μηχανικής — όχι διαφημιστικός αέρας — και η ιστορία της ίδρυσης συμφωνεί με το δημόσιο αρχείο. Ο σκεπτικισμός των ιδρυτών είναι επίσης αναζωογονητικά ειλικρινής: το «δεν ξέρω αν αυτό το πράγμα θα αλλάξει τον κόσμο — αλλά αν το κάνει, πρέπει να γίνει

χιλιάδες φορές πιο γρήγορο» του Yakovenko είναι ακριβώς όπως μιλάει ένας μηχανικός, όχι ένας πωλητής. Και θαμμένη στη μέση του κεφαλαίου βρίσκεται η πιο ειλικρινής φράση του βιβλίου: **«όπως οι περισσότερες startups, τα περισσότερα level-ones αποτυγχάνουν — και αποτυγχάνουν οικτρά.»** Αυτή είναι η δήλωση κινδύνου — διάβασέ τη δύο φορές.

Η ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΗ

Αυτό είναι το διδακτικό κεφάλαιο του βιβλίου, και οι αναλογίες — μάρκες καζίνο, παιδικές χαρές, Shake Shack εναντίον The Grill — όντως δουλεύουν. Πρόσεξε όμως το μοτίβο: κάθε αναλογία, όσο ουδέτερα κι αν ξεκινά, προσγειώνεται στο «...και το Solana είναι το καλύτερο». Όταν ο δάσκαλος είναι και ο πωλητής, η εκπαίδευση και το μάρκετινγκ γίνονται ένα κείμενο. Κράτα τις έννοιες, που είναι σωστές — και αντιμετώπισε κάθε συμπέρασμα ως χωριστό ισχυρισμό που θέλει χωριστές αποδείξεις. Το ίδιο το κεφάλαιο σου δείχνει πώς: παραδέχεται ότι τα περισσότερα L1 πεθαίνουν. Το ερώτημα του αγοραστή δεν είναι «είναι γρήγορο το Solana;» αλλά «γιατί αυτό θα συνεχίσει να νικά το ποσοστό αποτυχίας;»

RED FLAGS — Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

Διδάσκει το Ethereum του 2018 σε βιβλίο του 2025. «Το Ethereum στηρίζεται βαριά στο sharding» — όχι. Το Ethereum στράφηκε δημόσια σε rollup-κεντρικό (Layer 2) roadmap ήδη από το 2020 και πάγωσε το execution sharding· ως το 2024 η αναβάθμιση Dencun είχε γκρεμίσει τα κόστη των L2. Το κεφάλαιο επιτίθεται σε μια αρχιτεκτονική που το Ethereum είχε εγκαταλείψει πέντε χρόνια πριν τυπωθεί το βιβλίο.

«Κανείς δεν πληρώνει διδάκτρα στη δασκάλα.» Ψευδές όπως διατυπώνεται. Το Solana έχει fees — μικροσκοπικά (~\$0,00025), συν *priority fees* που προστέθηκαν ακριβώς επειδή η συμφόρηση χειροτέρεψε το 2024. Και η ασφαλής παιδική χαρά χωρίς ουρές έκλεισε εντελώς πέντε φορές το 2021–2024: 17 ώρες (Σεπτ. 2021), 4,5 ώρες (Ιούν. 2022), 8,5 ώρες (Σεπτ. 2022), 19 ώρες (Φεβ. 2023), 5 ώρες (Φεβ. 2024). Ούτε μία λέξη για outages στο κεφάλαιο που πουλάει την παιδική χαρά.

Το μάθημα Bitcoin... μπερδεύει το Bitcoin. «Το κείμενο του Nakamoto όριζε ότι όποιος επαληθεύσει ένα megabyte ανταμείβεται με μέρος νομίσματος» — το white paper δεν περιέχει κανένα όριο 1MB (ο Satoshi το πρόσθεσε αθόρυβα στον κώδικα το 2010), και οι αμοιβές εξόρυξης δεν ήταν ποτέ «ανά megabyte». Προχειρότητα μέσα στο ίδιο το κεφάλαιο που υποτίθεται ότι διδάσκει τα βασικά.

«Η καλύτερη επένδυση» — λέει αυτός που τα έχει βάλει όλα μέσα. Το κεφάλαιο δηλώνει ως γεγονός ότι το Solana «αντιπροσωπεύει την καλύτερη επένδυση», και κλείνει αποκαλύπτοντας ότι η Multicoïn ηγήθηκε του seed του 2018, του γύρου του 2019, του γύρου του 2020 — και αγόρασε και SOL από πάνω. Η εκπαίδευση και το pitch έχουν τον ίδιο συγγραφέα, το ίδιο κεφάλαιο, την ίδια σελίδα.

Σημείωση ακριβείας: το «αδύνατον να έχεις σχεδόν ακαριαίο trading» με L2 είναι άποψη — τα L2 του Ethereum κρατούσαν περίπου 38 δισ. δολάρια αξίας στις αρχές του 2026 και μεγαλώνουν. · Έλεγχος

στοιχείων: Helius — πλήρες ιστορικό outages του Solana · ethereum.org — rollup-centric roadmap (2020), Dencun (2024) · white paper του bitcoin.org & Bitcoin Wiki για την ιστορία του ορίου μπλοκ · ιστορικό χρηματοδότησης από δημόσια αρχεία (γύροι με επικεφαλής τη Multicoi, 2018–2020).

CRYPTO Λ'ΕΞΕΙΣ, ΜΕ ΑΠΛΑ Λ'ΟΓΙΑ

ΑΤ'ΑΚΕΣ ΠΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΘΥΜ'ΑΣΑΙ

- «Κι αν μπορούσες να κωδικοποιήσεις τον χρόνο ως δομή δεδομένων;» — η ερώτηση των 4 π.μ. που έγινε το Solana
- «Δεν με ενδιαφέρει να λύνω άλυτα μαθηματικά προβλήματα. Δεν είμαι ακαδημαϊκός.» — Yakovenko
- «Τα περισσότερα level-ones αποτυγχάνουν οικτρά, καίνε μετρητά και καψαλίζουν εγωισμούς.» — η θαμμένη δήλωση κινδύνου του βιβλίου
- «Δεν διπλασίαζαν το ποντάρισμα. Τα είχαν βάλει όλα μέσα.» — η τελευταία φράση του κεφαλαίου, και η πραγματική του αποκάλυψη
- **Proof of history** — το ενσωματωμένο ρολόι του Solana: κάθε γεγονός παίρνει επαληθεύσιμη χρονοσφραγίδα, ώστε το δίκτυο να μη χάνει χρόνο συμφωνώντας στη σειρά των γεγονότων.
- **Μηχανισμός συναίνεσης** — το «καταστατικό» με το οποίο οι υπολογιστές ενός blockchain συμφωνούν στο τι συνέβη, χωρίς αφεντικό.
- **Validator / κόμβος** — υπολογιστής που ελέγχει συναλλαγές και κρατά αντίγραφο του καθολικού.
- **Layer 2** — «έξτρα λωρίδα» χτισμένη πάνω σε ένα blockchain για να ανακουφίζει τη συμφόρηση. Ο δρόμος του Ethereum· το pitch του Solana είναι ότι δεν τη χρειάζεται.
- **Composability** — πόσο εύκολα οι εφαρμογές μιας αλυσίδας κουμπώνουν μεταξύ τους. Μία αλυσίδα, μία παιδική χαρά = υψηλό composability.
- **White paper** — το ιδρυτικό τεχνικό κείμενο ενός project. Του Bitcoin (2008) είναι εννέα σελίδες και ξεκίνησε τα πάντα.

Το Τηλεφώνημα

7 Ιουλίου 2020: ένα Zoom των 30 λεπτών που κράτησε τρεις ώρες, όπου ο SBF και ο Yakovenko συμφώνησαν να χτίσουν ένα «on-chain Nasdaq» — και η γέννηση του Serum. Καλύπτει το Κεφάλαιο 4, με τη δεύτερη ματιά μας στο τέλος. Είναι το κεφάλαιο όπου η εκ των υστέρων γνώση μετράει περισσότερο από παντού.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 30 ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ

Καλοκαίρι του lockdown, 2020. Το DeFi Summer ανάβει: staking, yield farming, «πίθηκοι», επιταγές-«stimmys» που γίνονται νομίσματα. Στη μέση, ένα τηλεφώνημα σε τρεις ζώνες ώρας — Samani στο Τέξας, Yakovenko στην Καλιφόρνια, SBF στο Χονγκ Κονγκ. Ο Yakovenko ανοίγει: **«Θέλω να χτίσω ένα on-chain Nasdaq. Θέλω on-chain εντολές με όριο.»** Ο SBF: «Ναι! Κι εγώ αυτό θέλω να χτίσω.»

Ο Samani ρίχνει τη δύσκολη ερώτηση: τα χρηματιστήρια ανταγωνίζονται σε νανοδευτερόλεπτα· τα μπλοκ του Solana θέλουν 400 χιλιοστά του δευτερολέπτου — δουλεύει αυτό; Η απάντηση του SBF, με τις περίφημες μεγάλες παύσεις του: το περισσότερο sub-400ms παιχνίδι είναι θόρυβος· αυτό που μετρά είναι αν η αλυσίδα «πιάνει» τις τιμές όσο γρήγορα τις διαβάζουν οι μηχανές. Λίγο πιο ανοιχτά spreads — δεκτό. Ο Yakovenko κλείνει με ζωντανό demo (ένα site όπου κάθε πάτημα πλήκτρου στέλνει συναλλαγή), ο SBF τον κόβει: «Είμαστε εντάξει.» Και μετά, φωναχτά: **«Θα χτίσουμε ένα on-chain order book πάνω στο Solana.»** Μέσα στη νύχτα, οι μηχανικοί της FTX προσπαθούν να «σπάσουν» το Solana — και αποτυγχάνουν.

Το αποτέλεσμα είναι το **Serum**: ένα αποκεντρωμένο ανταλλακτήριο σχεδιασμένο από την FTX πάνω στο Solana, που λανσάρεται στις 31 Αυγούστου 2020. Το token του εκτοξεύεται σχεδόν 2.000% την πρώτη μέρα·

ως το 2022 έχει περάσει πάνω από 32 δισ. δολάρια σε όγκο. Το κεφάλαιο ζωγραφίζει και το πληρέστερο πορτρέτο του SBF: MIT, Jane Street, το «Kimchi Premium», η Alameda, η περιουσία των 22,5 δισ., ο «αποτελεσματικός αλτρουισμός», το γήπεδο του Μαϊάμι, ο Brady, η διαφήμιση με τον Larry David. Και κλείνει σε ευφορία: «Οι δυνατότητες έμοιαζαν απεριόριστες.»

ΤΙ ΕΊΝΑΙ ΑΛΗΘΙΝΟ ΣΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ

Το τηλεφώνημα είναι τεκμηριωμένη ιστορία, και η κουβέντα για το latency είναι ίσως το καλύτερο τεχνικό κομμάτι του βιβλίου — το «ζει ένα order book με 400ms;» και η απάντηση θόρυβος-εναντίον-σήματος είναι πραγματική γνώση αγορών. Το Serum όντως λανσαρίστηκε, όντως δούλεψε, και για λίγο ήταν η ναυαρχίδα του Solana DeFi. Ακόμα και το τρυφερό πορτρέτο του SBF είναι ειλικρινές για την κατασκευή της εικόνας: τα τσαλακωμένα μπλουζάκια ήταν, με τα λόγια του ίδιου του συγγραφέα, «σκηνικά». Και κράτα την εξομολόγησή του: «Παρ' όλα αυτά, εξακολουθώ να σέβομαι την τεράστια ευφυΐα του.»

Η ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΗ

Παρακολούθησε τη διαδικασία της Multicoin σε αυτό το κεφάλαιο, γιατί διδάσκει δύο μαθήματα που ο συγγραφέας δεν βγάζει. Πρώτο: *απέρριψαν* το seed της FTX το 2019 (είχαν ποντάρει στη Binance), την είδαν να κερδίζει έτσι κι αλλιώς, και μετά αγόρασαν FTT «για να μπουν» — αυτό είναι FOMO ντυμένο κοστούμι ανάλυσης. Δεύτερο: κάθε μέτρο επιτυχίας εδώ είναι τιμή και hype — +2.000% πρώτη μέρα, δισεκατομμύρια σε όγκο. Η ανθεκτικότητα δεν μετριέται πουθενά. Tokens κολλημένα στη μοίρα μίας εταιρείας — το SRM στην FTX, το FTT στην FTX — κουβαλούν όλο το ρίσκο εκείνης της εταιρείας. Το 2022 και τα δύο πήγαν ουσιαστικά στο μηδέν *ακριβώς γι' αυτόν τον λόγο*.

RED FLAGS — Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

Το κεφάλαιο γιορτάζει ένα νεκρό project. Το Serum είναι defunct. Λίγες εβδομάδες μετά την κατάρρευση της FTX (Νοέμβριος 2022), οι ίδιοι οι συνεργάτες του Serum το κήρυξαν νεκρό — τα κλειδιά αναβάθμισης του προγράμματος τα κρατούσε η FTX, οπότε η κοινότητα αναγκάστηκε να κάνει fork τον κώδικα σε νέο ανταλλακτήριο, το OpenBook. Το SRM δεν συνήλθε ποτέ. Ένα βιβλίο τυπωμένο το 2025 αφηγείται το «θεαματικό κέρδος» σε ενεστώτα, με τη νεκρολογία πουθενά σε αυτό το κεφάλαιο.

«Ανταλλαγές μεταξύ blockchains χωρίς δυσκίνητες γέφυρες.»

Ανάποδα. Τα cross-chain assets στο Solana ήταν wrapped tokens που στηρίζονταν σε γέφυρα — το Wormhole — το οποίο χακαρίστηκε για περίπου 320 εκατ. δολάρια τον Φεβρουάριο του 2022, ένα από τα μεγαλύτερα DeFi hacks όλων των εποχών. Ο κίνδυνος που το βιβλίο διώχνει με μια κουβέντα είναι αυτός που όντως ανατινάχτηκε.

«Συνέτριβε το Ethereum στο ίδιο του το παιχνίδι» + τα outages ως «ξινά σταφύλια».

Σε κλειδωμένη αξία DeFi, το Solana δεν πλησίασε ποτέ να ξεπεράσει το Ethereum — ούτε στην κορύφωση του 2021. Και τα «ξινά σταφύλια» που ειρωνεύεται το βιβλίο ήταν πέντε πραγματικά, ολικά μπλακ-άουτ του δικτύου, από 4,5 έως 19 ώρες το καθένα. Το να βαπτίζεις ζήλια την τεκμηριωμένη διακοπή λειτουργίας είναι προώθηση, όχι ανάλυση.

Η αγκαλιά με την FTX παρουσιάζεται ως ευλογία — ήταν το μεγαλύτερο ρίσκο του Solana.

Οι FTX/Alameda έγιναν από τους μεγαλύτερους κατόχους SOL. Όταν η FTX κατέρρευσε, το SOL έπεσε περίπου 96% από την κορυφή του, και το πτωχευτικό estate ξεπουλούσε επί χρόνια — ένα μόνο πλάνο αφορούσε 41 εκατ. SOL για 7,5 δισ. δολάρια, πουλημένα με βαθιές εκπτώσεις, με ξεκλειδώματα να χτυπούν την αγορά ακόμη και μέσα στο 2026. Ο «τέλειος συνεργάτης» αυτού του κεφαλαίου ήταν, στην πράξη, ο

μεγαλύτερος κίνδυνος συγκέντρωσης στην ιστορία του Solana.

Σημείωση ακριβείας: το FTT — το token που αγόρασε η Multicoin «για να μπει» — είναι το ίδιο token του οποίου ο ρόλος στον ισολογισμό της Alameda πυροδότησε τον θανάσιμο σπιράλ της FTX τον Νοέμβριο του 2022. · Έλεγχος στοιχείων: The Block / Cointelegraph (Νοέμ. 2022) για το «defunct» Serum & το fork OpenBook · hack Wormhole, Φεβ. 2022 (~\$320 εκατ.) · Yahoo Finance / Bitcoinist για τις πωλήσεις SOL του estate της FTX · ιστορικό outages Helius.

ΑΤΑΚΕΣ ΠΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΘΥΜΑΣΑΙ

- «Θέλω να χτίσω ένα on-chain Nasdaq. Θέλω on-chain εντολές με όριο.» — ο Yakovenko, ανοίγοντας το τηλεφώνημα
- «Θα χτίσουμε ένα on-chain order book πάνω στο Solana.» — ο SBF, κλείνοντάς το
- «Παρ' όλα αυτά, εξακολουθώ να σέβομαι την τεράστια ευφυΐα του.» — ο συγγραφέας για τον SBF, και όλο το δίλημμα του βιβλίου σε μία γραμμή

CRYPTO Λ'ΕΞΕΙΣ, ΜΕ ΑΠΛ'Α Λ'ΟΓΙΑ

- **DeFi** — χρηματοοικονομικές εφαρμογές (δανεισμός, trading, τόκοι) που τρέχουν σε

blockchain, χωρίς τράπεζα στη μέση.

- **Staking** — κλειδώνεις τα νομίσματά σου για να βοηθάς στην ασφάλεια ενός δικτύου και κερδίζεις έξτρα νομίσματα. Σαν προθεσμιακή, χωρίς την τράπεζα και με παραπάνω ρίσκο.
- **Yield farming** — δανείζεις νομίσματα σε DeFi εφαρμογές για μεγαλύτερες αποδόσεις. Πιο κοντά στα options παρά σε λογαριασμό ταμιευτηρίου.
- **DEX** — αποκεντρωμένο ανταλλακτήριο: συναλλάσσεσαι απευθείας στο blockchain, καμία εταιρεία δεν κρατά τα χρήματά σου.
- **Order book / εντολή με όριο** — η ζωντανή λίστα προσφορών αγοράς-πώλησης· η εντολή με όριο λέει «αγόρασε μόνο στη δική μου τιμή». Η καρδιά των πραγματικών χρηματιστηρίων — και του pitch του Serum.
- **FTT** — το δικό της token της FTX. Ο φουσκωμένος ρόλος του στα βιβλία της Alameda ανατίναξε όλη την αυτοκρατορία.
- **Latency** — η καθυστέρηση ανάμεσα σε πράξη και αποτέλεσμα. Τα χρηματιστήρια πολεμούν για δισεκατομμυριοστά του δευτερολέπτου.

Το Καλοκαίρι του Solana — Go Ape!

Εκτόξευση μέσα στο κραχ του COVID, το καλοκαίρι των πιθήκων-καρτούν που έκανε το Solana top-5 νόμισμα, και το μπλακ-άουτ των 17 ωρών που παραλίγο να το ξεκάνει. Καλύπτει το Κεφάλαιο 5 — το πιο ειλικρινές κεφάλαιο του βιβλίου, πράγμα που κάνει το «γύρισμά» του ακόμη πιο διδακτικό.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 30 ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ

Μάρτιος 2020. Δύο μέρες αφότου το δίκτυο του Solana βγαίνει στον αέρα, οι αγορές στήνουν Αρμαγεδδώνα: ο COVID γκρεμίζει Bitcoin και μετοχές μαζί, και ένας πανικόβλητος επενδυτής λέει στον Yakovenko ότι δεν ξέρει καν αν το fund του θα επιβιώσει. Ο Yakovenko όμως έχει θεωρία: ο πάτος είναι το καλύτερο σημείο για εκτόξευση. Τα κραχ σε αναγκάζουν να χτίζεις λιτά, να διαλέγεις το ουσιώδες, και τραβούν μόνο τους πραγματικά πιστούς. Το SOL ξεκινά να διαπραγματεύεται στις 16 Μαρτίου 2020, στα ταπεινά **\$0,78**.

Για έναν χρόνο το Solana είναι παιχνίδι για λίγους — γρήγορο (περίπου 1.000 συναλλαγές το δευτερόλεπτο στην πράξη) αλλά με ζουμιά, «αμάξι με ξεβιδωμένα μπουλόνια». Και μετά το 2021 παίρνει φωτιά. Τα NFT εκρήγνυνται στο Ethereum — CryptoPunks, Bored Apes — αλλά τα gas fees κάνουν μια εικόνα των \$30 αγορά των \$300. Η φτηνή ταχύτητα του Solana γίνεται η εναλλακτική. Τον Αύγουστο του 2021, το **Degenerate Ape Academy** — 10.000 πίθηκοι-καρτούν — εξαντλείται σε λίγα λεπτά και το πάρτι αρχίζει: το SOL εκτοξεύεται από το \$1,50 (Ιανουάριος) προς τα \$200, άνοδος περίπου 12.000%· ως τον Νοέμβριο η κεφαλαιοποίηση ξεπερνά τα 74 δισ. δολάρια, κάνοντας το SOL για λίγο το τέταρτο μεγαλύτερο κρυπτονόμισμα — πιο «ακριβό» από τη General Motors.

Και τότε, 14 Σεπτεμβρίου 2021: bots πλημμυρίζουν ένα token launch, το δίκτυο πνίγεται, και το Solana σβήνει για **17**

βασανιστικές ώρες. Ούτε συναλλαγές, ούτε NFT, τίποτα. Οι επικριτές γλεντάνε· «το Ethereum ξαφνικά έμοιαζε με την παλιά, σταθερή κοπέλα». Η ομάδα επανεκκινεί το δίκτυο, διορθώνει, επιμένει. Η ατάκα του Yakovenko στους δικούς του: **«Κάθε κραχ είναι δάσκαλος.»** Το 2022 έρχονται εννιά ακόμη επεισόδια, μαζί κι ένα επτάωρο μπλακ-άουτ τον Μάιο. Το κεφάλαιο κλείνει με cliffhanger: το πιο καταστροφικό χτύπημα έρχεται — «από το χέρι του πιο επιφανούς υποστηρικτή του Solana και ενός από τους στενότερους συνεργάτες μου».

ΤΙ ΕΊΝΑΙ ΑΛΗΘΙΝΟ — ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ημερομηνίες, τιμές και κατατάξεις επαληθεύονται: το ντεμπούτο στα \$0,78, η κορυφή των 74 δισ. τον Νοέμβριο, η 4η θέση, το 17ωρο της 14ης Σεπτεμβρίου — όλα συμφωνούν με το δημόσιο αρχείο. Και το κυριότερο: **αυτό το κεφάλαιο λέει επιτέλους την ιστορία των outages που τα προηγούμενα έκρυβαν** — και τη λέει παραστατικά: την ταπείνωση, τα memes, το «μονοθέσιο της Formula 1, εκθαμβωτικά γρήγορο αλλά εξίσου εύθραυστο, επιρρεπές σε καταστροφική αστοχία αν βρει λακκούβα». Μετά από τρία κεφάλαια άψογης παιδικής χαράς, αυτό είναι το ειλικρινές κεφάλαιο. Τα εύσημα όπου πρέπει.

Η ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΗ

Δύο μηχανισμοί για μελέτη. Πρώτος, η άμυνα-Amazon: «η Amazon έπεσε 90% και επέστρεψε, άρα τα κραχ δεν αναιρούν την αξία». Σωστό — αλλά η Amazon αναφέρεται *επειδή* επιβίωσε. Για κάθε Amazon υπήρχαν εκατό Pets.com, και το ποιος ήταν ποιος φάνηκε μόνο εκ των υστέρων. Η επιβίωση-ως-απόδειξη είναι μεροληψία· αυτό που σε προστατεύει είναι το μέγεθος θέσης, όχι η πίστη. Δεύτερος: πρόσεξε τη ρητορική μηχανή — κάθε αποτυχία μετατρέπεται σε απόδειξη δύναμης: το χάος «γεννά πρόοδο», το μπλακ-άουτ ήταν «ευκαιρία μάθησης», «δέχτηκε τη μπουνιά και συνέχισε να χτυπά». Μια θέση που κάνει κάθε κραχ λόγο για αγορά δεν μπορεί ποτέ να διαψευστεί. Αυτό δεν είναι ανάλυση — είναι σύστημα πίστης.

RED FLAGS — Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

Δύο μέτρα και δύο σταθμά ανάμεσα στα κεφάλαια. Όταν το Ethereum πνιγόταν στο Κεφάλαιο 2, η ηγεσία του ήταν «ανίδει ή αλαζονική, ή μάλλον και τα δύο». Όταν το Solana έσβησε εντελώς για 17 ώρες, ήταν «ευκαιρία μάθησης» και «κάθε κραχ είναι δάσκαλος». Ίδια κατηγορία αποτυχίας, αντίθετες ετυμηγορίες — με κριτήριο το τι κατέχει ο συγγραφέας.

Ο Buffett, επιστρατευμένος εναντίον του Buffett. Το «να φοβάσαι όταν οι άλλοι είναι άπληστοι» χρησιμοποιείται για να δικαιολογήσει το μανιώςδες «αγόραζε τη βουτιά» σε ένα κερδοσκοπικό token — επικαλούμενο έναν επενδυτή που περίφημα αρνείται να αγγίξει τα crypto συνολικά. Η δανεική αυθεντία είναι προειδοποιητικό σήμα όπου κι αν τη δεις.

Τα «παιδιά-αφίσα» του κεφαλαίου δεν επιβίωσαν όπως το SOL. Η πιθηκομανία που γιορτάζει ήταν η κορυφή εκείνης της αγοράς: οι όγκοι συναλλαγών NFT κατέρρευσαν αργότερα πάνω από 90% από την κορύφωση του 2021–22, και μελέτες του 2023 βρήκαν τη συντριπτική πλειονότητα των συλλογών να αξίζει ουσιαστικά μηδέν. Η «απόδειξη ότι το Solana εκδημοκρατίζει τη δημιουργία πλούτου» αποδείχθηκε, για τους περισσότερους αγοραστές εκείνων των πιθήκων, απόδειξη του αντιθέτου.

Χαλαρά στοιχεία, ξανά. Το mint του Degenerate Ape Academy έγινε στις 15 Αυγούστου 2021 — όχι «στις 7 Αυγούστου» όπως τυπώθηκε. Τρίτο επαληθευμένο λάθος (μπλοκ των 12 δευτερολέπτων το 2017, όριο 1MB στο white paper του Bitcoin, τώρα αυτό). Μοτίβο που αξίζει όνομα: το βιβλίο είναι πρόχειρο ακριβώς εκεί όπου ο έλεγχος είναι ευκολότερος.

Έλεγχος στοιχείων: Decrypt / FXStreet (Αύγ. 2021) για το mint των Degenerate Apes & το ιστορικό υψηλό του SOL · ιστορικό outages Helius (14–15 Σεπτ. 2021: ~17 ώρες· επεισόδια 2022) · ιστορικά δεδομένα CoinGecko (ντεμπούτο \$0,78· Νοέμ. 2021 ~74 δισ., #4)

ΑΤΑΚΕΣ ΠΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΘΥΜΑΣΑΙ

- «Κάθε κραχ είναι δάσκαλος.» — ο Yakovenko στην ομάδα του, μεσούντος του μπλακ-άουτ
- «Μονοθέσιο Formula 1: εκθαμβωτικά γρήγορο αλλά εξίσου εύθραυστο — επιρρεπές σε καταστροφική αστοχία αν βρει λακκούβα.» — η μεταφορά του ίδιου του βιβλίου για το Solana
- «Το πιο καταστροφικό χτύπημα... ήρθε από το χέρι του πιο επιφανούς υποστηρικτή του Solana και ενός από τους στενότερους συνεργάτες μου.» — το cliffhanger που δείχνει κατευθείαν τον SBF

CRYPTO Λ'ΕΞΕΙΣ, ΜΕ ΑΠΛΑ Λ'ΟΓΙΑ

- **NFT** — μοναδικό token που αποδεικνύει ιδιοκτησία ενός ψηφιακού αντικειμένου, συνήθως εικόνας. Το αγαπημένο παιχνίδι της μανίας του 2021.

- **Mint** — η στιγμή που μια συλλογή NFT δημιουργείται και πρωτοπουλιέται. Το «εξαντλήθηκε σε λεπτά» = το mint.
- **Gas war** — όταν τόσοι πολλοί θέλουν το ίδιο mint ή trade που τα fees εκτοξεύονται καθώς χτυπιούνται στις προσφορές. Η κατάρρα του Ethereum το 2021, το άνοιγμα του Solana.
- **Κεφαλαιοποίηση** — τιμή νομίσματος × νομίσματα σε κυκλοφορία. Έτσι βγαίνει το «74 δισ., πάνω από τη GM» — και γι' αυτό τέτοιες συγκρίσεις κολακεύουν.
- **Bots** — αυτοματοποιημένα προγράμματα που βομβαρδίζουν ένα δίκτυο για να αρπάξουν πρώτα τα launches. Αυτά πλημμύρισαν το Solana στις 14 Σεπτεμβρίου 2021.
- **Αγορά της βουτιάς** — αγοράζεις μετά το κραχ, ποντάροντας στην ανάκαμψη. Δουλεύει στους επιζώντες· σε εξαφανίζει στους υπόλοιπους.

Το Tweet που Ακούστηκε σε Όλο τον Κόσμο

Η κατάρρευση της FTX, ειπωμένη μέσα από την ακτίνα της έκρηξης: το Νασάου, τα μурμουριστά «λάθη υπολογισμών», η χρεοκοπία — και το προσωπικό τόξο λύτρωσης του συγγραφέα. Καλύπτει το Κεφάλαιο 6. Η δεύτερη ματιά μας τσεκάρει τη «λύτρωση» απέναντι στο δημόσιο αρχείο.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 30 ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ

2 Νοεμβρίου 2022: το CoinDesk δημοσιεύει τον διαρρεύσαντα ισολογισμό που δείχνει το αδελφό fund της FTX, την Alameda, στηριγμένο στο ίδιο το token της FTX, το FTT. 6 Νοεμβρίου: ο CZ της Binance τουιτάρει ότι ρευστοποιεί τα FTT του — «το στιλέτο δεν μπήκε απλώς στην καρδιά· στρίφτηκε». Ξεσπά bank run. Ο συγγραφέας — του οποίου η εταιρεία ανήκει κατά 30% στην FTX — πετάει για Νασάου. Βρίσκει τσίρκο: παρατημένα laptops, τηλέφωνα που χτυπούν στο κενό, ο στενός κύκλος του SBF από τη μία και όλοι οι άλλοι «σφιγμένοι και χλωμοί, σαν να είχαν δει φάντασμα». Ένας γνωστός του ψιθυρίζει: **«Δεν είναι απλώς θέμα ρευστότητας. Υπάρχουν... πράγματα που δεν ξέραμε.»**

Ο SBF, με μαλλιά πιο άγρια από ποτέ και μάτια κατακόκκινα, προσφέρει μία λέξη: «Λάθη υπολογισμών.» Το εταιρικό του Zoom ακούγεται «περισσότερο σαν ικεσία παρά σαν σχέδιο». Στην πτήση της επιστροφής, ο συγγραφέας απαριθμεί επιτέλους τα red flags που πάντα προσπερνούσε — **χωρίς CFO, χωρίς διοικητικό συμβούλιο, εκατοντάδες «αντιπρόεδροι», πιτσιρίκια χωρίς κανέναν τίτλο της παραδοσιακής χρηματοοικονομικής** — και τα προσπερνούσε επειδή στο μετοχολόγιο έγραφε SoftBank, BlackRock, Carlyle. Μετά έρχονται τα ποστ «I f***ed up». Η διάσωση από την Binance εξατμίζεται. 11 Νοεμβρίου: χρεοκοπία. Ο συγγραφέας βγαίνει στο CNBC: «Πες την

αλήθεια. Σταμάτα τα tweets.» Παλεύει να ξαναγοράσει το μερίδιο της εταιρείας του, πιέζει τους γονείς του SBF να τον πείσουν να μιλήσει καθαρά — και, όπως γράφει, διπλασιάζει το ποντάρισμα: καταθέτει στο Κογκρέσο, γράφει άρθρα, κρατά την πίστη. «Μέσα σε έναν χρόνο, η SkyBridge άνοιξε ξανά — πιο λιτή αλλά πιο δυνατή.»

Παράλληλα τρέχει το υποπλοκάμι της Ουάσινγκτον: η Kristin Smith του Blockchain Association, πετώντας πάνω από τον Ατλαντικό την ώρα που η FTX καταρρέει, θυμάται τη δική της ιστορία με τον SBF — τη γοητεία του Μαϊάμι, το fundraiser που τον περίμεναν και δεν ήρθε (και μετά ήρθε απρόσκλητος), το μπλιτζ στην πρωτεύουσα όπου τα FTX-κεντρικά νομοσχέδιά του ήταν «δηλητήριο» για το DeFi και τους μικρότερους παίκτες. Το Solana, χτυπημένο από τους δεσμούς του με την FTX, μπαίνει σε σπирάλ — και μετά το κεφάλαιο γυρνά μπροστά, στην ανάκαμψη: fees κάτω από ένα σεντ, rebound του 2023 περίπου 770% ως τα \$101, πορτοφόλια που τριπλασιάζονται, και ως το 2025 «τα δύο τρίτα όλων των blockchain συναλλαγών» στο Solana. Ετυμηγορία: «Ό,τι δεν μπορείς να σκοτώσεις, επιστρέφει πιο δυνατό.»

ΤΙ ΕΊΝΑΙ ΑΛΗΘΙΝΟ ΣΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΕΠΙΧΕΪΡΗΜΑ

Το χρονολόγιο της κατάρρευσης είναι ακριβές στη μέρα — το δημοσίευμα του CoinDesk, το tweet του CZ, η χρεοκοπία — και το ταξίδι στο Νασάου είναι τεκμηριωμένη ιστορία. Το SOL

όντως γκρεμίστηκε από τα \$260 προς τα μονοψήφια και όντως ανέκαμψε γύρω στα \$101 το 2023 (οι περισσότεροι trackers δίνουν κέρδος άνω του 900% εκείνη τη χρονιά, παρεμπιπτόντως). Και το κεφάλαιο κρύβει την πιο αληθινή φράση όλου του βιβλίου: τη λίστα με τα red flags που ο συγγραφέας παραδέχεται ότι είδε και αγνόησε — **επειδή τα πιο ηχηρά ονόματα της χρηματοοικονομικής ήταν ήδη μέσα**. Έτσι ακριβώς αποτυγχάνει το «έξυπνο χρήμα»: η κοινωνική επιβεβαίωση νικά την ανάλυση. Αντίγραψε αυτή τη λίστα. Είναι πλέον το δικό σου checklist.

Η ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΗ

Διάβασε αυτό το κεφάλαιο ως αυτό που είναι: κατάθεση του κατηγορουμένου. Μια πραγματική νεκροψία απαντά σε ένα ερώτημα — *τι συγκεκριμένα άλλαξε στη διαδικασία μου ώστε να μην ξανασυμβεί*; Το κεφάλαιο δεν το απαντά ποτέ. Προσφέρει αντ' αυτού τόξο λύτρωσης: το λάθος αναγνωρίστηκε, η πίστη κρατήθηκε, «και ανταμείφθηκε». Προσοχή — πίστη που ανταμείβεται από ανάκαμψη της αγοράς είναι τύχη, όχι διαδικασία. Αν το SOL δεν είχε ανακάμψει, οι ίδιες ακριβώς αποφάσεις θα διαβάζονταν ως απερισκεψία. Κρίνε τις αποφάσεις με τα στοιχεία που υπήρχαν όταν πάρθηκαν, όχι με το πώς έκλεισε το γράφημα. Με αυτό το μέτρο, το κεφάλαιο τεκμηριώνει μια αποτυχία ανάλυσης που θα την έπιανε το checklist ενός πρωτοετούς αναλυτή — το λέει ο ίδιος ο συγγραφέας.

RED FLAGS — Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

«**Μέσα σε έναν χρόνο, η SkyBridge άνθιζε ξανά.**» Το αρχείο λέει άλλα. Το ναυαρχίδα-fund της έχασε 39% το 2022 (Bloomberg)· η εταιρεία πάγωσε ή περιόρισε τις εξαγορές επενδυτών επανειλημμένα από τα μέσα του 2022· ως το 2023, επενδυτές που κατείχαν περίπου τα δύο τρίτα των κεφαλαίων της ναυαρχίδας είχαν ζητήσει τα λεφτά τους πίσω, και η πίεση εξαγορών συνέχιζε να καταγράφεται και μέσα στο 2024. Το «πιο λιτή» είναι ακριβές. Το «άνθιζε» είναι μάρκετινγκ.

Η ανεξάρτητη μάρτυρας έγινε επαγγελματίας συνήγορος. Η συμπαθής παρατηρήτρια της Ουάσινγκτον, η Kristin Smith, άφησε το Blockchain Association τον Απρίλιο του 2025 για να γίνει πρόεδρος του νεοσύστατου Solana Policy Institute. Πριν καν φτάσει το βιβλίο στα ράφια, η «ουδέτερη» φωνή του ήταν η επικεφαλής του λόμπι του Solana. Μέτρα τον κύκλο: πρόλογος από τον μεγαλύτερο επενδυτή του Solana, κεφάλαια-ήρωες με πρωταγωνιστή τον ίδιο επενδυτή, υποπλοκάμι στην πρωτεύουσα με πρωταγωνίστρια τη μελλοντική αρχηγό πολιτικής του Solana.

«**Τα δύο τρίτα όλων των blockchain συναλλαγών**» — **το πιο κολακευτικό διαθέσιμο μέτρο.** Οι ωμοί αριθμοί συναλλαγών φουσκώνουν ακριβώς επειδή τα fees του Solana είναι σχεδόν μηδέν: τα bots και το spam κοστίζουν ελάχιστα, άρα η «δραστηριότητα» θεριεύει. Σε αξία που διακανονίζεται ή σε fees που πραγματικά πληρώνονται — αυτό που οι χρήστες αποδεδειγμένα πληρώνουν — το Ethereum προηγούνταν όταν το βιβλίο πήγε στο τυπογραφείο. Το κοντέρ δεν είναι πίνακας σκορ.

Ο αυτο-έλεγχος που περνά τον εαυτό του. «Αναγνώρισα το λάθος μου. Μάλιστα, ανταμείφθηκα.» Ο άνθρωπος που πούλησε το 30% της εταιρείας του σε μια απάτη δύο μήνες πριν εκραγεί, βαθμολογεί ο ίδιος την αντίδρασή του — και απονέμει στον εαυτό του λύτρωση. Την ίδια ώρα, η ίδια πένα γράφει ακόμη «σέβομαι την τεράστια

ευφυΐα του» για τον καταδικασμένο αρχιτέκτονα εκείνης της απάτης. Οι αυτο-έλεγχοι περνούν πάντα. Γι' αυτό τα δικαστήρια δεν αφήνουν τον κατηγορούμενο να γράψει την ετυμηγορία.

Έλεγχος στοιχείων: Bloomberg (Ιαν. 2023) — SkyBridge —39% το 2022 · Fortune (Ιούλ. 2022) & Institutional Investor — πάγωμα/περιορισμός εξαγορών, έξοδος επενδυτών έως το 2024 · Protos — ~2/3 των επενδυτών της ναυαρχίδας ζήτησαν έξοδο · CoinDesk / The Block / Decrypt (Απρ. 2025) — η Smith στο Solana Policy Institute · CoinGecko — SOL 2023: ~\$10 → ~\$101 · δεδομένα fees/αξίας διακανονισμού: δημόσια dashboards την περίοδο έκδοσης.

ΑΤΑΚΕΣ ΠΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΘΥΜΑΣΑΙ

- «Δεν είναι απλώς θέμα ρευστότητας. Υπάρχουν... πράγματα που δεν ξέραμε.» — η φράση που τέλειωσε την αυτοκρατορία
- «Χωρίς CFO; Χωρίς συμβούλιο; ... Το είχα προσπεράσει.» — η εξομολόγηση που αξίζει όσο όλο το κεφάλαιο
- «Πες την αλήθεια. Σταμάτα τα tweets.» — η συμβουλή του συγγραφέα στον SBF· καλή συμβουλή και για συγγραφείς

CRYPTO Λ'ΕΞΕΙΣ, ΜΕ ΑΠΛΑ Λ'ΟΓΙΑ

- **Bank run** — όλοι ζητούν τα λεφτά τους ταυτόχρονα· κανένας οργανισμός που

δανείζει ή επενδύει τις καταθέσεις δεν επιβιώνει. Η FTX πέθανε από κλασικό run — είχε ξοδέψει τις καταθέσεις.

- **Ισολογισμός** — η λίστα με το τι κατέχει και τι χρωστά μια εταιρεία. Της Alameda ήταν παραγεμισμένος με FTT — ένα «θα σου δώσω» γραμμένο από την ίδια της την αδελφή εταιρεία.
- **Chapter 11** — η αμερικανική χρεοκοπία: η εταιρεία παραδέχεται ότι δεν μπορεί να πληρώσει και παραδίδει τον έλεγχο σε δικαστήρια και διαχειριστές. Η FTX κατέθεσε στις 11 Νοεμβρίου 2022.
- **Εξαγορά / «πύλη» (gate)** — εξαγορά είναι όταν επενδυτής ζητά τα λεφτά του πίσω από ένα fund· «πύλη» είναι όταν το fund απαντά «όχι ακόμα». Πρόσεχε τις πύλες — σημαίνουν ότι οι έξοδοι έχουν στριμωχτεί.
- **Σπιράλ θανάτου** — η πτώση της τιμής αναγκάζει πωλήσεις, που ρίχνουν την τιμή κι άλλο. Εκεί μπήκε το SOL τον Νοέμβριο του 2022.
- **Lobbying** — πληρώνεις επαγγελματίες για να διαμορφώνουν τους νόμους που σε διέπουν. Όλοι σε αυτό το κεφάλαιο το κάνουν· λίγοι δηλώνουν για λογαριασμό ποιου.

Tokenization: Το Επόμενο Σύνορο

Το κεφάλαιο της μεγάλης ιδέας: κτίρια, οινοποιεία και πίνακες γίνονται tokens που ο καθένας μπορεί να εμπορευτεί. Το πιο καλά επιχειρηματολογημένο σημείο του βιβλίου — που όμως κρύβει μέσα του το παλαιότερο κόλπο του. Καλύπτει το Κεφάλαιο 7.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 30 ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ

Η Wall Street, γράφει ο συγγραφέας, «ήταν κάποτε κλαμπ μόνο για μέλη» — και εκείνος, το εργατόπαιδο, είναι η απόδειξη ότι σπάει. Το πλαίσιό του: κάθε εποχή έχει μια στιγμή που η χρηματοοικονομική ανοίγει με το ζόρι. Η «May Day» του 1975, όταν η SEC κατήργησε τις σταθερές προμήθειες και το κόστος συναλλαγής ξεκίνησε την πορεία από τα \$100 προς το μηδέν. Η Ολλανδική Εταιρεία Ανατολικών Ινδιών του 1602, που εφηύρε τις μετοχές — ξαφνικά απλοί άνθρωποι, όχι μόνο βαρόνοι, κατείχαν ένα κομματάκι από πλοία και κέρδη. Η Συμφωνία του Buttonwood του 1792 που έγινε το Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης. Κάθε φορά: φθηνότερη πρόσβαση, περισσότεροι ιδιοκτήτες, μεγαλύτερες αγορές.

Το **tokenization**, υποστηρίζει, είναι η επόμενη May Day. Πάρε οτιδήποτε πολύτιμο και δύσκολο να πουληθεί — έναν πύργο 500 εκατ. στο Σικάγο, έναν Πικάσο, ένα αμπέλι, δικαιώματα μουσικής, πιστώσεις άνθρακα — και σπάς' το σε ψηφιακά tokens πάνω σε blockchain. Μια δασκάλα στο Οχάιο αγοράζει μερίδιο \$100 σε ουρανοξύστη· ένας προγραμματιστής στην Ινδία κατέχει φέτα κτιρίου στη Φλόριντα· η αγορά δουλεύει 24/7, παγκόσμια, χωρίς broker και με σχεδόν μηδενικά κόστη. Το παράδειγμά του: ένα οινοποιείο στη Napa χρειάζεται 2 εκατ. δολάρια, εκδίδει 2 εκατ. tokens του \$1, καθένα με δικαίωμα στο 0,00005% των μελλοντικών εσόδων, πληρωτέο μηνιαία σε stablecoin από smart contract — τον «αυτόματο πωλητή» που αντικαθιστά δικηγόρους και μεσάζοντες.

Προς τιμήν του, το κεφάλαιο απαριθμεί και πραγματικούς κινδύνους: οι τιμές μπορεί να καταρρεύσουν, οι απάτες θα πληθύνουν, ένα προβληματικό contract «είναι σαν αυτόματος πωλητής που παίρνει τα λεφτά σου και δεν σου δίνει τίποτα», οι νόμοι είναι ασαφείς, κάποιες χώρες θα το απαγορεύσουν. Το συμπέρασμα όμως δεν αμφισβητείται στιγμή: το tokenization θα ανοίξει τεράστιες νέες αγορές, «και το υπερταχύ και φθηνό δίκτυο του Solana θα είναι ο κύριος ωφελημένος».

ΤΙ ΕΊΝΑΙ ΑΛΗΘΙΝΟ ΣΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ

Η ιστορία επαληθεύεται — May Day 1975, VOC 1602, Buttonwood 1792 — όπως και η αριθμητική: 2 εκατ. tokens $\times$ 0,00005% κάνει όντως 100% των εσόδων (το ελέγξαμε). Το κυριότερο: η τάση είναι πραγματική. Τα tokenized funds αμερικανικών ομολόγων απογειώθηκαν, με το BUIDL της BlackRock να γίνεται το μεγαλύτερο, σπάζοντας το \$1 δισ. Αυτό το κεφάλαιο είναι το βιβλίο στα καλύτερά του — αληθινή ιδέα, καθαρή διδασκαλία, και η πιο ειλικρινής λίστα κινδύνων σε όλο το βιβλίο.

Η ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΗ

Ότι αληθινό λέει το κεφάλαιο είναι **ανεξάρτητο αλυσίδας**. Το tokenization μπορεί να «φάει τον κόσμο» πάνω στο Ethereum, σε κλειστές τραπεζικές αλυσίδες, ή σε ράγες που δεν έχουν χτιστεί ακόμη — τίποτα στη θέση δεν απαιτεί το Solana. Είναι το ίδιο άλμα με το Κεφάλαιο 1: σωστή διάγνωση (οι αγορές θα εκσυγχρονιστούν) κολλημένη σε συγκεκριμένο trade (αγόρασε SOL) χωρίς τα ενδιάμεσα αποδεικτικά. Οι ερωτήσεις του επενδυτή είναι πιο στενές και πιο δύσκολες: τι μερίδιο του tokenization πιάνει τελικά το Solana, απέναντι σε ποιους, και πόσο από αυτή την ελπίδα είναι ήδη μέσα στην τιμή; Μια αληθινή τάση που την πληρώνεις ακριβά παραμένει χαμένο trade.

RED FLAGS — Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

Το κορυφαίο παράδειγμα δείχνει προς την άλλη κατεύθυνση. Το μεγαλύτερο προϊόν tokenization πραγματικού κόσμου — το ταμείο ομολόγων BUIDL της BlackRock — λανσαρίστηκε στο **Ethereum** τον Μάρτιο του 2024, ξεπέρασε εκεί το \$1 δισ., και πρόσθεσε υποστήριξη Solana μόλις τον Μάρτιο του 2025, με τον κύριο όγκο της αξίας να παραμένει στο Ethereum. Το «ο κύριος ωφελημένος θα είναι το Solana» είναι ελπίδα διατυπωμένη στη γραμματική της πρόβλεψης.

Το οינוποιείο, όπως περιγράφεται, είναι παράνομο στις ΗΠΑ. Το να πουλάς μερίδια εσόδων σε «οποιοδήποτε έχει crypto πορτοφόλι», παγκόσμια, χωρίς broker και χωρίς δικηγόρο, είναι σχολικό παράδειγμα προσφοράς κινητής αξίας κατά το Howey test — με υποχρέωση εγγραφής ή εξαιρέσεων, όρια επενδυτών, γνωστοποιήσεις. Το κεφάλαιο λέει τον νόμο «ασαφή»· για αυτή ακριβώς τη δομή είναι πολύ σαφής, και η SEC τη διώκει επανειλημμένα. Το «χωρίς μεσάζοντες, χωρίς δικηγόρο» περιγράφει την παράβαση, όχι την καινοτομία.

Οι μεσάζοντες δεν εξαφανίζονται — αλλάζουν κοστούμι. Πλατφόρμες tokenization, θεματοφύλακες, πάροχοι KYC, oracles, και πάνω απ' όλα δικαστήρια. Το token είναι απόδειξη παραλαβής: αν το οינוποιείο σταματήσει να πληρώνει, το blockchain δεν μπορεί ούτε να πατήσει σταφύλια ούτε να κατασχέσει βαρέλια. Τα πραγματικά περιουσιακά στοιχεία επαναφέρουν ακριβώς την εκτός αλυσίδας εμπιστοσύνη που το κεφάλαιο λέει ότι ο κώδικας εξαλείφει — το smart contract μοιράζει μόνο τα χρήματα που κάποιος επιλέγει να του στείλει.

Μαθηματικά χωρίς τριβή, ρίσκο χωρίς τριβή; Το παράδειγμα κοστολογεί πρόσβαση, προμήθειες και ταχύτητα — ποτέ τη χρεοκοπία. Το 0,00005% των εσόδων αξίζει κάτι μόνο όσο η επιχείρηση υπάρχει, δηλώνει έντιμα και πληρώνει. Τα ψιλά γράμματα για τον αναγνώστη: το δύσκολο στο «να έχεις μερίδιο σε οינוποιείο» δεν ήταν ποτέ η

γραφειοκρατία. Ήταν το να ξέρεις αν το οينوποιείο αξίζει.

Έλεγχος στοιχείων: SEC — «May Day», κατάργηση σταθερών προμηθειών, 1 Μαΐου 1975 · The Block — το BUIDL πρώτο tokenized ταμείο ομολόγων άνω του \$1 δισ. · CoinDesk (25 Μαρτίου 2025) — επέκταση BUIDL στο Solana · πλαίσιο SEC ν. Howey & ιστορικό διώξεων σε προσφορές tokens μεριδίων εσόδων.

ΑΤΑΚΕΣ ΠΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΘΥΜΑΣΑΙ

- «Η Wall Street ήταν κάποτε κλαμπ μόνο για μέλη.» — η ιστορία καταγωγής του κεφαλαίου, και το δόλωμά του
- «Ένα κακό contract είναι σαν αυτόματος πωλητής που παίρνει τα λεφτά σου και δεν σου δίνει τίποτα.» — το βιβλίο σε προειδοποιεί για το βιβλίο
- «Είναι χρηματοοικονομική — αλλά πιο γρήγορη, πιο φθηνή, και ανοιχτή σε όποιον ξέρει τον δρόμο του νομίσματος.» — το pitch σε μία γραμμή

CRYPTO Λ'ΕΞΕΙΣ, ΜΕ ΑΠΛΑ Λ'ΟΓΙΑ

- **Tokenization** — η αναπαράσταση ιδιοκτησίας ενός πραγματικού περιουσιακού

στοιχείου (κτίριο, ταμείο, ροή δικαιωμάτων) ως εμπορεύσιμα tokens σε blockchain.

- **RWA** — «real-world assets»: το όνομα της βιομηχανίας για tokenized κτίρια, ομόλογα, εμπορεύματα και τα συναφή.
- **Fungible / non-fungible** — ανταλλάξιμα tokens (σαν χαρτονομίσματα) έναντι μοναδικών (σαν εισιτήριο με τη δική σου θέση). Η κλασματική ιδιοκτησία χρησιμοποιεί fungible· η τέχνη NFTs.
- **Stablecoin / USDC** — token «δεμένο» 1:1 με το δολάριο· έτσι θα πλήρωνε τα μηνιαία έσοδα το contract του οينوποιείου.
- **Howey test** — το αμερικανικό νομικό τεστ για το τι είναι κινητή αξία: επένδυση χρημάτων σε κοινή επιχείρηση με προσδοκία κέρδους από τις προσπάθειες άλλων. Τα περισσότερα revenue tokens το περνούν — άρα ισχύει το δίκαιο κινητών αξιών.
- **Ρευστότητα** — πόσο γρήγορα πουλάς χωρίς να κουνήσεις την τιμή. Το γνήσιο δώρο του tokenization — όταν υπάρχουν όντως αγοραστές.

Ο Βασιλιάς των Meme

Ο Joe McCann, ένας σκύλος-καρτούν ονόματι BONK, και το κεφάλαιο που γιορτάζει την πιο ανόητη — και πιο επικίνδυνη — γωνιά των crypto. Καλύπτει το Κεφάλαιο 8. Το υστερόγραφο που έχασε το βιβλίο αποδεικνύεται όλο το μάθημα.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 30 ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ

Οκτώβριος 2023. Ο Joe McCann — φαλακρός, DJ τα σαββατοκύριακα, εμμονικός με το graphic design — κοιτάζει το λογότυπο του **BONK**, ενός Shiba Inu meme coin πάνω στο Solana, και βλέπει «αρχαία γραφή». Ο McCann μεγάλωσε νομάς: γιος ανύπαντρης μητέρας, 13 σχολεία σε επτά πολιτείες ως τα 18 — πράγμα που τον έκανε «ανθρώπινο σειсмоγράφο πολιτισμικών ρευμάτων». Design agencies, startups, trading. Το crypto fund του λέγεται Asymmetric Financial — και το 2023 καβαλάει το BONK από κεφαλαιοποίηση 28 εκατομμυρίων προς τα **2 δισεκατομμύρια**, κάνοντάς το ένα από τα κορυφαία σε αποδόσεις funds της χρονιάς, κατά το Bloomberg. Ο Τύπος τον στέφει «Βασιλιά των Meme». Το φοράει σαν κορώνα.

Το κεφάλαιο μετά διδάσκει ιστορία των meme coins: η Kabosu, η Shiba Inu με το μισόκλειστο βλέμμα που έγινε viral το 2010· το Dogecoin, φτιαγμένο το 2013 σε λιγότερο από μία ώρα ως αστείο — +1.000% σε δύο εβδομάδες παρ' όλα αυτά· η τρέλα του 2021, όταν ένα και μόνο tweet του Musk («Doge») βοήθησε να εκτοξευθεί 10.000%, σε κεφαλαιοποίηση 85 δισ. — περίπου μία Boeing. Μετά το Shiba Inu, μετά το BONK — λογότυπο σκύλου, «utility» σε NFT, λίστινγκ στην Coinbase, ένα DAO, «και το κρισιμότερο: δεν έβγαζε κανένα νόημα, που έβγαζε απόλυτο νόημα». Οι νεότεροι επενδυτές «δεν πίστευαν στα 401(k)... αλλά έναν σκύλο με καπέλο; Αυτόν μπορούσαν να τον πιστέψουν.»

Η φιλοσοφία του McCann, δηλωμένη ανοιχτά: «Η αξία δεν ήταν θέμα θεμελιωδών· ήταν θέμα πίστης.» Γιατί ένας Πικάσο πιάνει 100 εκατ. κι ένας Μπρακ 10; Πίστη. Υπολόγισε το BONK για 1–1,5 δισ.· έπιασε 2. Το dogwifhat ακολούθησε το ίδιο playbook ως το «blue-chip». Και το κεφάλαιο κλείνει με δικλείδα: «Δεν σας προτρέπω να βγείτε να αγοράσετε meme coins... δεν είναι το δικό μου παιχνίδι» — αλλά η μανία των meme, μας λένε, αποδεικνύει γιατί το Solana έχει αξία, όπως ο θάνατος του Pets.com δεν ακύρωσε το Nasdaq που στέγαζε και την Amazon.

ΤΙ ΕΊΝΑΙ ΑΛΗΘΙΝΟ ΣΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ

Η ιστορία λέγεται σωστά: η Kabosu, η σατιρική γέννηση του Dogecoin, η κορύφωση των \$85 δισ. ≈ Boeing της εποχής Musk — όλα επαληθεύονται. Η κούρσα του BONK από τα 28 εκατ. στα ~2 δισ. είναι αληθινή· το ίδιο και η άνοδος του dogwifhat· και η Asymmetric όντως υμνήθηκε ως κορυφαία το 2023. Πάνω απ' όλα, το κεφάλαιο δηλώνει το δικό του ποσοστό βάσης με σπάνια ειλικρίνεια: **«Εννιά στα δέκα meme coins ήταν σκάρτα, προορισμένα να συντριβούν και να καούν.»** Κράτα αυτή τη φράση. Όλα τα υπόλοιπα στο κεφάλαιο είναι μια εξαίρεση υπό προώθηση· αυτή η φράση είναι ο κανόνας.

Η ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΗ

Το ελκρινές πλαίσιο για τα meme coins είναι λαχεία με καλύτερο μάρκετινγκ: μέγεθος θέσης μικροσκοπικό, προσδοκία μηδενισμού, πώληση χωρίς συναίσθημα. Πρόσεξε τι γιορτάζει το κεφάλαιο ως σοφία — «Δεν μπορείς να το αναλύσεις!» — και διάβασέ το ανάποδα: ένα asset χωρίς άγκυρα δεν έχει ούτε πάτωμα. Η πίστη ανέβασε το BONK· η ίδια φυσική κατέβασε το σύμπλεγμα των meme το 2025. Και πρόσεξε ποιος παίρνει το κεφάλαιο: ο νικητής. Οι διαχειριστές των εννέα σκάρτων δεν παίρνουν βιβλία. Το πραγματικό πλεονέκτημα του McCann δεν ήταν η αγάπη για τους σκύλους — ήταν ότι αγόραζε πριν από το πλήθος και πουλούσε ρευστότητα στο πλήθος. Όταν μια τέτοια ιστορία φτάνει στον αναγνώστη, εκείνο το trade έχει ήδη τελειώσει.

RED FLAGS — Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

Η κορώνα του Βασιλιά έπεσε πριν το βιβλίο φτάσει στα ράφια. Τον Ιούλιο του 2025 ο McCann έκλεισε το ναυαρχίδα-fund της Asymmetric αφού έχασε περίπου **78%** μέσα στο 2025, εν μέσω θορυβώδους οργής επενδυτών — στρεφόμενος σε ένα «treasury» εγχείρημα πάνω στο Solana. Το κεφάλαιο παγώνει τον ήρωά του στην κορυφή του σερί του· το σίκουελ ήρθε πρώτο. Ένα καλό σερί δεν είναι δεξιολογία μέχρι να επιβιώσει έναν πλήρη κύκλο — αυτό δεν επιβίωσε.

Νούμερο λάθος κατά επτά φορές. Η κορυφαία κεφαλαιοποίηση του Shiba Inu δεν ήταν «6 δισ., δύο Macy's» — έφτασε περίπου τα **41 δισ. δολάρια** στα τέλη Οκτωβρίου 2021, για λίγο στο top-10 των crypto. Έκτο επαληθευμένο πραγματολογικό λάθος σε οκτώ κεφάλαια. Κάποια στιγμή η προχειρότητα παύει να είναι θόρυβος και γίνεται το σήμα.

Θεωρία του «μεγαλύτερου κορόιδου», δηλωμένη με περηφάνια. Το «η αξία δεν ήταν θέμα θεμελιωδών· ήταν θέμα πίστης» δεν είναι φιλοσοφία — είναι ο κανονισμός των μουσικών καρεκλών. Τα assets που στηρίζονται μόνο στην πίστη πληρώνουν τους πρώτους και τιμωρούν τους τελευταίους, εκ κατασκευής. Το ίδιο το «εννιά στα δέκα πεθαίνουν» του κεφαλαίου είναι πώς φαίνεται η «πίστη» από την πλευρά των χαμένων.

Το βαλς της αποποίησης. Δέκα σελίδες αγιοποίησης του meme trade ως «πολιτισμικής ιδιοφυΐας», μετά μία πρόταση — «δεν είναι το παιχνίδι μου» — και κατευθείαν στο «να γιατί το Solana έχει αξία». Ο αναγνώστης κρατά τη συγκίνηση· ο συγγραφέας κρατά την κάλυψη. Και πρόσεξε τι μετريέται εδώ ως «χρησιμότητα» του Solana: όγκος συναλλαγών φτιαγμένος κατά κύριο λόγο από τα ίδια τα νομίσματα που το κεφάλαιο παραδέχεται ότι είναι 90% σκάρτα.

Σημείωση ακριβείας: ο Pentium δεν έφερε «παράλληλη επεξεργασία» — ήταν superscalar επεξεργαστής· οι πολυπύρνοι CPU για καταναλωτές ήρθαν γύρω στο 2005. Πρόχειρη τεχνολογία, ξανά. Έλεγχος στοιχείων: CoinDesk (23 Ιουλ. 2025) —

κλείσιμο του liquid fund της Asymmetric μετά από ~78% απώλειες · ιστορικά δεδομένα τιμών (CoinGecko/CoinMarketCap) — κορυφή SHIB ~41 δισ., Οκτ. 2021 · κορυφή DOGE ~85 δισ., Μάιος 2021 · δεδομένα αγοράς BONK/WIF 2023-24.

ΑΤΑΚΕΣ ΠΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΘΥΜΑΣΑΙ

- «Τι κάνει; Ανεβαίνει. Πολύ.» — όλη η κατηγορία assets σε πέντε λέξεις
- «Εννιά στα δέκα meme coins ήταν σκάρτα, προορισμένα να συντριβούν και να καούν.» — ο κανόνας κρυμμένος μέσα στην ιστορία της εξαίρεσης
- «Δεν σας προτρέπω να αγοράσετε meme coins. Δεν είναι το δικό μου παιχνίδι.» — η ζώνη ασφαλείας, δεμένη μετά τη βόλτα

CRYPTO ΛΈΞΕΙΣ, ΜΕ ΑΠΛΑ ΛΌΓΙΑ

- **Meme coin** — νόμισμα του οποίου το προϊόν είναι το αστείο του. Χωρίς ταμειακές ροές, χωρίς ουσιαστική χρήση — η τιμή κινείται αποκλειστικά με την προσοχή.
- **DAO** — αποκεντρωμένος αυτόνομος οργανισμός: οι κάτοχοι tokens ψηφίζουν

αποφάσεις, σαν ψηφιακός συνεταιρισμός. Δίνει σε ένα νόμισμα «επίφαση νομιμότητας», κατά την ίδια τη διατύπωση του βιβλίου.

- **Ασύμμετρο στοίχημα** — μικρή πιθανή ζημιά, τεράστιο πιθανό κέρδος. Το σωστό μέγεθος θέσης είναι όλη η στρατηγική: αν το να το χάσεις πονάει, δεν είναι ασύμμετρο για σένα.
- **Exit liquidity** — οι αργοπορημένοι αγοραστές που με τα λεφτά τους βγαίνουν οι πρώτοι. Στα assets της «πίστης», κάποιος είναι πάντα αυτός — φρόντισε να ξέρεις ποιος.
- **Blue chip (crypto αργκό)** — μεγάλο, «καθιερωμένο» token. Στα meme, «blue chip» σημαίνει ένα αστείο που αξίζει πάνω από 2 δισ. — φράση που αξίζει να την πεις δυνατά, αργά.
- **Θεωρία του μεγαλύτερου κορόιδου** — αγοράζεις σε οποιαδήποτε τιμή πιστεύοντας ότι ένα «μεγαλύτερο κορόιδο» θα πληρώσει περισσότερα. Δουλεύει μέχρι να τελειώσουν τα κορόιδα. Πάντα τελειώνουν.

Πώς Αγοράζεις, Δανείζεσαι και Χτίζεις

Το κεφάλαιο-εγχειρίδιο: πώς αγοράζεις SOL, πόσο να κρατάς, πώς το δανείζεις, πώς λανσάρεις νόμισμα, πώς αγοράζεις NFT — συν τρεις εφαρμογές-βιτρίνες (Helium, Hivemapper, BUIDL της BlackRock). Καλύπτει το Κεφάλαιο 9, το μεγαλύτερο και πιο επικίνδυνο κεφάλαιο του βιβλίου — γιατί εδώ η αφήγηση γίνεται οδηγίες.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 30 ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ

Πρώτα, η αγορά: άνοιξε Coinbase ή Kraken (ή Robinhood), ταυτοποίηση, κατάθεση, αναζήτησε SOL, επιβεβαίωσε — «καλώς ήρθες στον κόσμο του Solana». Μετά, η κατανομή: συμβουλέψου τον σύμβουλό σου, αλλά — «πιστεύω ότι το Solana πρέπει να είναι σημαντικό κομμάτι του χαρτοφυλακίου σου». Εκδοχή αρχαρίου: 5% του χαρτοφυλακίου σε crypto, εκ των οποίων 2% Solana, το υπόλοιπο Bitcoin. Το στρατόπεδο του συγγραφέα: **«τουλάχιστον 10%... οτιδήποτε λιγότερο δεν δίνει τα πραγματικά οφέλη της ιδιοκτησίας.»** Η καθησύχαση: «θα πονούσε αν τα crypto μηδένιζαν, αλλά δεν θα μηδενίσουν — όπως δεν θα μηδενίσει και ο S&P 500». Και η μηχανή του χρόνου: \$5.000 σε Bitcoin στην κορυφή του 2018 είναι \$25.000 σήμερα· Bitcoin στα \$200 πριν μια δεκαετία σήμαινε «πλούτο γενεών». Εμφανίζεται και ο Michael Saylor για το κήρυγμα: έκανε τα \$50 εκατ. σε FANG \$500 εκατ., μετάνιωσε που *πούλησε*, και πλέον διδάσκει: «Το αγοράζεις και μετά αγοράζεις κι άλλο... και μετά μπαίνεις στο X και ποστάρεις ασταμάτητα!»

Μετά, τα εργαλεία: την ώρα της συγγραφής, λείπει το βιβλίο, δεν υπάρχει αμερικανικό spot Solana ETF — μόνο futures ETFs, συμβόλαια στο CME και το trust της Grayscale εξωχρηματοστηριακά — οπότε «απλώς αγόρασε το νόμισμα SOL». Και μετά η ξενάγηση με τα χέρια, που είναι όντως καλή διδασκαλία: πορτοφόλι Phantom, δημόσια και ιδιωτικά κλειδιά («φύλαγέ το σαν το PIN του

ATM»), στέλνεις \$20 σε φίλο σε δευτερόλεπτα, δανείζεις σε MarginFi ή Drift όπου «το blockchain εξασφαλίζει ότι κανείς δεν μπορεί να κλέψει», δανείζεσαι με εγγύηση, λανσάρεις δικό σου token στο **Pump.fun** («κάθε SPL token ακολουθεί τα ίδια ασφαλή πρότυπα, οπότε δεν χρειάζεται να ανησυχείς για απάτες ή λάθη»), NFT στο Magic Eden, εφαρμογές που σε πληρώνουν να περπατάς (Stepn).

Τέλος, τρεις βιτρίνες. **Helium**: 5G χτισμένο από το πλήθος — αγοράζεις hotspot \$300–500, κερδίζεις HNT· πλάνα κινητής \$20/μήνα «χωρίς να χρειάζεσαι κολοσσούς σαν τη Verizon ή την AT&T»· 400.000 hotspots σε 180 χώρες· γύρος \$111 εκατ. με επικεφαλής την a16z· το HNT «έως και \$5» το 2025, «που επιβεβαιώνει την πίστη των πελατών». **Hivemapper**: dashcams που χαρτογραφούν τον κόσμο για tokens HONEY — 50.000 οδηγοί σε 70 χώρες ως τον Μάιο του 2025, απέναντι στο Google Maps. **BUIDL**: το tokenized ταμείο χρηματαγοράς της BlackRock — «λανσαρίστηκε τον Μάρτιο του 2025» (σελ. 120)... ή μάλλον «τον Μάρτιο του 2024» (σελ. 121) — αποδίδει 3–5% on-chain, και «μεταπήδησε στο Solana» το 2025 γιατί το Ethereum είναι «τρελά ακριβό και βασανιστικά αργό». Κήρυγμα κλεισίματος: μην κοιτάς τις τιμές· η πραγματική bull market είναι η καινοτομία. «Ανυπομονώ.»

ΤΙ ΕΊΝΑΙ ΑΛΗΘΙΝΟ ΣΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ

Η μηχανική διδάσκεται καλά: πορτοφόλια, κλειδιά, πειθαρχία με το seed, «ξεκίνα μικρά», «πολλά tokens δεν πιάνουν ποτέ», «μη

δανείζεις περισσότερα από όσα αντέχεις» — η πρακτική υγιεινή είναι αληθινή και χρήσιμη. Τα μαθηματικά του Bitcoin-στην-κορυφή-του-2018 βγαίνουν. Helium, Hivemapper και BUIDL είναι πραγματικά projects με πραγματική χρήση, και η ειλικρινής φράση υπάρχει κι εδώ: **«το Ethereum κρατά τα περισσότερα tokenized assets... το Solana κερδίζει μερίδιο»** — η ομολογία του ίδιου του βιβλίου για το ποιος ηγείται της αγοράς που πουλάει.

Η ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΗ

Εδώ η αφήγηση γίνεται κατανομή χαρτοφυλακίου. Δύο εργαλεία να κρατήσεις. Πρώτο: το «δεν θα μηδενίσει, όπως και ο S&P 500» είναι σφάλμα κατηγορίας — ένας δείκτης κρατά 500 εταιρείες με κέρδη και αντικαθιστά αθόρυβα όσες πεθαίνουν· ένα μεμονωμένο token δεν έχει κέρδη και κανείς δεν το αντικαθιστά για σένα. Μέγεθος θέσης με βάση τη ζημιά που αντέχεις, όχι το κέρδος που φαντάζεσαι. Δεύτερο: το κήρυγμα Saylor — «αγόρασε κι άλλο, και ποστάρε» — είναι το talking-your-book αναγορευμένο σε φιλοσοφία. Έχει δουλέψει μέχρι στιγμής για τον πιο μοχλευμένο ταύρο του Bitcoin στον πλανήτη· το να παραθέτεις τον επιζώντα δεν είναι στρατηγική. Και σημείωσε ποιος δίνει τη συμβουλή «τουλάχιστον 10%»: fund manager του οποίου η εταιρεία πουλά έκθεση σε crypto, σε βιβλίο για το νόμισμα που κατέχει.

RED FLAGS — Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

Το βιβλίο αυτοαναιρείται, με μία σελίδα διαφορά. Σελίδα 120: το BUIDL «λανσαρίστηκε» τον Μάρτιο του 2025. Σελίδα 121: λανσαρίστηκε τον Μάρτιο του 2024. Η αλήθεια: γεννήθηκε τον Μάρτιο του 2024 στο Ethereum, επεκτάθηκε στο Solana τον Μάρτιο του 2025. Έβδομο πραγματολογικό λάθος που καταγράφουμε — αυτή τη φορά το βιβλίο πιάνει τον εαυτό του επ' αυτοφώρω.

Οι οδηγίες για ETF είναι ξεπερασμένες.

«Spot Solana ETFs δεν υπάρχουν σε αμερικανικά χρηματιστήρια» — υπάρχουν πλέον. Το πρώτο αμερικανικό Solana ETF με staking (το SSK της REX-Osprey) λανσαρίστηκε τον Ιούλιο του 2025· το spot BSOL της Bitwise μπήκε στο NYSE Arca στις 29 Οκτωβρίου 2025 με ενσωματωμένο staking· το GSOL της Grayscale μετατράπηκε από OTC trust σε ETF· δεκαέξι εκδότες έχουν καταθέσει αιτήσεις. Όποιος ακολουθεί τον χάρτη του βιβλίου («μόνο futures ή trust») ψωνίζει σε διάδρομο που δεν υπάρχει πια.

«Δεν χρειάζεται να ανησυχείς για απάτες.» Χρειάζεται.

Το πρότυπο SPL προστατεύει από κακόβουλο κώδικα token — όχι από τους ανθρώπους πίσω από το token. Η συντριπτική πλειονότητα των launches στο Pump.fun πάει στο μηδέν, και τα rug-pulls συμβαίνουν εξ ολοκλήρου μέσα στα «ασφαλή πρότυπα». Το ίδιο και το «το blockchain εξασφαλίζει ότι κανείς δεν κλέβει»: το Mango Markets, πάνω στο ίδιο το Solana, έχασε περίπου \$110 εκατ. τον Οκτώβριο του 2022 από exploit χειραγώγησης τιμών — ο κώδικας εκτελέστηκε άψογα όσο άδειαζαν οι λογαριασμοί των χρηστών· ο δράστης καταδικάστηκε ποινικά. Ο κώδικας επιβάλλει τους κανόνες. Δεν κάνει τους κανόνες ασφαλείς.

Η εικόνα του Helium είναι ρετουσαρισμένη.

Το πλάνο των \$20 δεν ξεφεύγει από τους κολοσσούς — το Helium Mobile είναι MVNO που πατάει στο δίκτυο της T-Mobile όπου δεν φτάνουν τα hotspots, και η υπηρεσία κινητής είναι μόνο για ΗΠΑ, όχι «από τον δρόμο σου ως

πόλεις σε όλο τον πλανήτη». Και το «HNT έως \$5 το 2025, επιβεβαίωση της πίστης» παραλείπει έναν αριθμό: το HNT είχε πιάσει σχεδόν \$55 το 2021. Πτώση ~90% από την κορυφή, σερβιρισμένη ως δικαίωση.

Σημείωση ακριβείας: το «το Ethereum μπορεί να σε χρεώσει χιλιάδες και να σε βάλει να περιμένεις λεπτά» περιγράφει το 2021, όχι το μετά-Dencun δίκτυο στο οποίο κυκλοφόρησε το βιβλίο. · Έλεγχος στοιχείων: Helius — καταγραφή 16 αμερικανικών Solana ETFs · λανσάρισμα Bitwise BSOL, 29 Οκτ. 2025 (NYSE Arca) · REX-Osprey SSK, Ιούλ. 2025 · Securitize/BlackRock — BUIDL Μάρτ. 2024, επέκταση σε Solana 25 Μαρτ. 2025 · exploit Mango Markets, Οκτ. 2022 (~\$110 εκατ.· καταδίκη 2024) · Helium Mobile-T-Mobile MVNO, μόνο ΗΠΑ · κορυφή HNT ~\$55, Νοέμ. 2021.

ΑΤ'ΑΚΕΣ ΠΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΘΥΜ'ΑΣΑΙ

- «Το αγοράζεις και μετά αγοράζεις κι άλλο... και μετά μπαίνεις στο X και ποστάρεις ασταμάτητα!» — η μέθοδος Saylor, παρατεθειμένη ως σοφία, χρήσιμη ως προειδοποίηση
- «Το Ethereum κρατά τα περισσότερα tokenized assets... το Solana κερδίζει μερίδιο.» — η σιωπηλή ομολογία μέσα στο θορυβώδες κεφάλαιο
- «Μη χάνεις από τα μάτια σου την πραγματική bull market — αυτή της καινοτομίας.» — η καλύτερη φράση του κεφαλαίου, και η λιγότερο συμβατή με το «τουλάχιστον 10%»

CRYPTO Λ'ΕΞΕΙΣ, ΜΕ ΑΠΛΑ Λ'ΟΓΙΑ

- **Spot ETF** — χρηματιστηριακό αμοιβαίο που κρατά το ίδιο το νόμισμα, ώστε ο λογαριασμός σου στη χρηματιστηριακή να το «έχει» χωρίς πορτοφόλια. Αμερικανικά spot Solana ETFs υπάρχουν από το 2025 — κάποια κάνουν και staking για απόδοση.
- **Ιδιωτικό κλειδί / seed phrase** — ο κύριος κωδικός των crypto σου. Όποιος το κρατά, κατέχει τα νομίσματα. Κουμπί «ξέχασα τον κωδικό» δεν υπάρχει.
- **MVNO** — εταιρεία κινητής που νοικιάζει το δίκτυο άλλης. Το Helium Mobile πατάει στην T-Mobile — καλό να το ξέρεις όταν το pitch λέει «χωρίς κολοσσούς».
- **Bonding curve** — φόρμουλα που τιμολογεί αυτόματα ένα ολοκαίνουργιο token: οι αγορές ανεβάζουν την τιμή, οι πωλήσεις την κατεβάζουν. Εγγυάται ότι υπάρχει αγορά — όχι ότι το token αξίζει κάτι.
- **Oracle** — η ροή δεδομένων που λέει στις DeFi εφαρμογές πόσο κοστίζουν τα πράγματα. Χειραγώγησε τη ροή και μπορείς να «ληστέψεις νόμιμα» την εφαρμογή — αυτό έπαθε το Mango Markets.
- **Tokenized ταμείο χρηματαγοράς** — ένα βαρετό ταμείο με ομόλογα, του οποίου τα μερίδια ζουν στο blockchain ως tokens του \$1 που πληρώνουν τόκο. Το BUIDL είναι η ναυαρχίδα· η ιδέα είναι το πιο γερό πραγματικό «use case» του βιβλίου.

Δεν Διαλέγεις à la Carte από τον Μπουφέ του Τραμπ

Το τριήμερο της ορκωμοσίας, 2025: ένα Crypto Ball με σμόκιν στην Ουάσινγκτον, και ένας πρόεδρος που λανσάρει δικό του νόμισμα στο Solana δύο μέρες πριν αναλάβει. Καλύπτει το Κεφάλαιο 10 — που τελειώνει στις 3 τα ξημερώματα, στην κορυφή. Η δεύτερη ματιά μας προσθέτει το επόμενο πρωί.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 30 ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ

20 Ιανουαρίου 2025. Στην τηλεόραση: η δεύτερη ορκωμοσία του Τραμπ, μεταφερμένη σε εσωτερικό χώρο λόγω αρκτικού ψύχους. Στο τηλέφωνο του συγγραφέα: ένα νόμισμα πάνω στο Solana ονόματι **\$TRUMP**, λανσαρισμένο μέσα στη νύχτα, να «εκτοξεύεται στο φεγγάρι». Ακόμα και οι πιο ψημένοι παρατηρητές του Τραμπ κάνουν την καλύτερη ερώτηση του κεφαλαίου: **«Είναι νόμιμο αυτό; Πώς δουλεύει καν;»**

Φλας-μπακ δύο βράδια πριν: το εναρκτήριο **Crypto Ball** στο Mellon Auditorium — εισιτήρια από \$2.500 έως \$1 εκατ., καπέλα «Make Bitcoin Great Again», Quarter Pounders σε ασημένιες πιατέλες δίπλα σε χαβιάρι. Snorl Dogg και Soulja Boy στη σκηνή· Saylor, Armstrong, Winklevoss και Thiel στο πλήθος· ο Mike Johnson κουβεντιάζει με τη γερουσιαστή Lummis· και ο David Sacks — ο νέος «τσάρος AI & Crypto» του Τραμπ — παίρνει το μικρόφωνο ανάμεσα σε δωρικές κολόνες: **«Η τρομοκρατία εναντίον των crypto τελείωσε.»** Ο Τραμπ, που κάποτε έλεγε το Bitcoin «απάτη», έχει ρεμπραντεριστεί σε πρόεδρο της «crypto πρωτεύουσας του πλανήτη». Η βιομηχανία έριξε εκατομμύρια σε καμπάνια και ορκωμοσία· η αίθουσα είναι στέψη.

Και μετά, 9 μ.μ.: ο Τραμπ ποστάρει στο Truth Social — «Το NEO Επίσημο Trump MEME μου είναι ΕΔΩ!... ΠΑΡΕ ΤΟ \$TRUMP ΣΟΥ ΤΩΡΑ» — με το φύλλο συκής του site ότι το νόμισμα είναι

«έκφραση υποστήριξης», όχι επένδυση. Η αφήγηση του βιβλίου: «Δεν είχε σημασία· αγόραζαν ό,τι και να 'ταν, γιατί αυτό το πράγμα ανέβαινε.» Από τα \$0,18, το \$TRUMP περνά το \$1, τα \$2, τα \$3 σε λεπτά· \$6,50 ως τα μεσάνυχτα· **\$33,87 στις 3 π.μ.** — κέρδος 18.000% — κεφαλαιοποίηση \$7,6 δισ., top-30 κρυπτονόμισμα, με traders να ξεπουλούν καθιερωμένα νομίσματα για να μπουν. Ενδιάμεσα: το πλαίσιο «reputational premium» του Anthony Pompliano — η Berkshire είναι 95% θεμελιώδη / 5% μύθος Buffett, η Tesla 50-50, η μετοχή DJT 5/95... και το \$TRUMP; **«100% Τραμπ.»** Το κεφάλαιο τελειώνει στο πάρτι: εγωισμοί φουσκωμένοι, περηφάνια άθικτη, σίκουελ πουθενά.

ΤΙ ΕΊΝΑΙ ΑΛΗΘΙΝΟ ΣΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ

Η νύχτα συνέβη ακριβώς όπως περιγράφεται — το Ball, οι καλεσμένοι, τα εισιτήρια, το ποστ στο Truth Social, το ολονύχτιο 18.000% — όλα τεκμηριωμένα. Και τα εύσημα όπου πρέπει: το πλαίσιο του Pompliano είναι το πιο κοφτερό αναλυτικό εργαλείο του βιβλίου. Διάβασέ το κυριολεκτικά: ένα νόμισμα που είναι «100% Τραμπ» είναι νόμισμα που είναι 0% οτιδήποτε άλλο — χωρίς ταμειακές ροές, χωρίς προϊόν, χωρίς αξίωση. Και το κεφάλαιο ανοίγει με τη σωστή ακριβώς ερώτηση («Είναι νόμιμο;»). Απλώς δεν επιστρέφει ποτέ να την απαντήσει.

Η ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΗ

Όταν η ιστορία ενός νομίσματος τελειώνει στις 3 π.μ. στο ιστορικό υψηλό, το τέλος δεν λείπει — έχει κοπεί στο μοντάζ. Πρόσεξε και την αλλαγή τόνου: το Κεφάλαιο 8 σου είπε ότι εννιά στα δέκα meme coins είναι σκάρτα· αυτό το κεφάλαιο αφηγείται το «αγόραζαν ό,τι και να 'ταν» χωρίς ούτε μία λέξη προσοχής. Και πάρε το ίδιο το πλαίσιο του βιβλίου στα σοβαρά: αν ένα asset είναι «100% μάρκα», τότε με τα μαθηματικά του ίδιου του βιβλίου είναι 100% πίστη — η καθαρότερη δυνατή μορφή του παιχνιδιού του «μεγαλύτερου κορόιδου», με το έξτρα ότι ο ιδιοκτήτης της μάρκας ελέγχει το supply, την ειδησεογραφία και, λίγες μέρες μετά, τον διαιτητή. Αν είναι να αγγίξεις τέτοια πράγματα, ο κανόνας μεγέθους είναι απλός: προϋπολογισμός διασκέδασης, όχι επένδυσης.

RED FLAGS — Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

Η ιστορία σταματά στην κορυφή. Η πραγματική κορυφή του \$TRUMP ήρθε ώρες μετά την τελευταία σκηνή του κεφαλαίου — περίπου \$75 στις 19 Ιανουαρίου — και μετά η μακριά κατάρρευση: στα χαμηλά του το νόμισμα είχε πέσει περίπου 98% από εκείνη την κορυφή, με τις σωρευτικές ζημιές επενδυτών να εκτιμώνται στα \$3,8 δισ. Ο τελευταίος αριθμός του κεφαλαίου, τα \$33,87 των 3 π.μ., είναι ο μεγαλύτερος που τυπώνεται χωρίς να τυπωθεί το σίκουελ.

Το κιτάπι που λείπει. Ως τον Φεβρουάριο του 2025 — εβδομάδες μετά το λανσάρισμα — περίπου 810.000 πορτοφόλια είχαν χάσει συνολικά πάνω από \$2 δισ. στο \$TRUMP (NYT/Chainalysis), ενώ οντότητες συνδεδεμένες με τον Τραμπ εισέπραξαν περίπου \$100 εκατ. σε προμήθειες συναλλαγών στο ίδιο διάστημα· μεταγενέστερες καταμετρήσεις ανεβάζουν τα έσοδα των δημιουργών γύρω στα \$636 εκατ. Η καταμέτρηση του CNBC (Μάιος 2025): 58 πορτοφόλια έβγαλαν εκατομμύρια· 764.000 έχασαν. Ο μπουφές είχε λογαριασμό. Το κεφάλαιο δεν σου τον δείχνει.

Τι δεν έλεγε το «ΠΑΡΕ ΤΟ \$TRUMP ΣΟΥ ΤΩΡΑ». Περίπου το 80% του supply καθόταν σε οντότητες συνδεδεμένες με τον Τραμπ (CIC Digital και Fight Fight Fight LLC) με lock-ups — δομή όπου ο πωλητής ελέγχει το float, τη μάρκα και — μέσα σε λίγες μέρες — την κυβέρνηση που ρυθμίζει την αγορά. Η ίδια η εναρκτήρια ερώτηση του κεφαλαίου, «είναι νόμιμο;», τίθεται, απολαμβάνεται, εγκαταλείπεται.

Το φύλλο συκής και το megafono. Το ίδιο λανσάρισμα φώναζε «ΠΑΡΕ ΤΟ \$TRUMP ΣΟΥ ΤΩΡΑ» — με το ίδιο το βιβλίο να μεταφράζει: «ευκαιρία να καβαλήσεις το τρένο του Τραμπ ως το φεγγάρι» — ενώ τα ψιλά γράμματα του site επέμεναν ότι το νόμισμα ήταν μόνο «έκφραση υποστήριξης», όχι επένδυση. Δεν γίνεται να ισχύουν και τα δύο. Η δομή είναι το ζητούμενο: μάρκετινγκ επένδυσης, αποποίηση αναμνηστικού. Τα κέρδη πραγματικά· η λογοδοσία προαιρετική.

Έλεγχος στοιχείων: NYT/Chainalysis μέσω Rolling Stone & Asia Financial (Φεβ. 2025) — 810.000 πορτοφόλια, \$2 δισ.+ ζημιές, ~\$100 εκατ. προμήθειες · CNBC (6 Μαΐου 2025) — 58 νικητές έναντι 764.000 χαμένων · Yahoo Finance (2026) — πτώση ~98%, ζημιές \$3,8 δισ. · TheNextWeb — ~\$636 εκατ. έσοδα δημιουργών · δημόσια έγγραφα του token — ~80% supply σε CIC Digital / Fight Fight Fight LLC.

ΑΤΑΚΕΣ ΠΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΘΥΜΑΣΑΙ

- «Είναι νόμιμο αυτό; Πώς δουλεύει καν;» — η πρώτη ερώτηση του κεφαλαίου, και η μεγάλη αναπάντητή του
- «Δεν είχε σημασία· αγόραζαν ό,τι και να 'ταν, γιατί αυτό το πράγμα ανέβαινε.» — το FOMO, αφηγημένο χωρίς ζώνη ασφαλείας
- «Το \$TRUMP; 100% Τραμπ.» — το ίδιο το πλαίσιο του βιβλίου, που τιμολογεί το νόμισμα με μηδέν θεμελιώδη

CRYPTO Λ'ΕΞΕΙΣ, ΜΕ ΑΠΛΑ Λ'ΟΓΙΑ

- **Float** — το μέρος του supply ενός token που όντως κυκλοφορεί προς διαπραγμάτευση. Μικροσκοπικό float + τεράστια ζήτηση = κάθετη τιμή. Το ποιος κρατά τα υπόλοιπα είναι όλη η ιστορία.

- **Lock-up** — tokens των insiders παγωμένα για ένα διάστημα πριν μπορέσουν να πουληθούν. Αντίστροφη μέτρηση που η αγορά παρακολουθεί — και τιμολογεί.
- **«Έκφραση υποστήριξης»** — η γλώσσα αποποίησης ώστε ένα διαφημιστικό token να μην προωθείται νομικά ως επένδυση. Μετάφραση: *δεν έχεις αξίωση σε τίποτα*.
- **FOMO** — ο φόβος ότι το χάνεις: αγοράζει επειδή ανεβαίνει — που είναι και ο τρόπος που φτιάχνονται οι κορυφές.
- **Προμήθειες συναλλαγών (έσοδα δημιουργού)** — ποσοστό από κάθε αγορά και πώληση που ρέει στον εκδότη του token. Οι εκδότες μπορούν να βγάλουν εκατοντάδες εκατομμύρια ενώ οι κάτοχοι χάνουν δισεκατομμύρια — το «καζίνο» κερδίζει από τον όγκο, όχι από την κατεύθυνση.
- **Σύγκρουση συμφερόντων** — όταν αυτός που σου πουλά το asset ελέγχει επίσης την πληροφόρηση, το supply ή τους κανόνες γύρω του. Το κεφάλαιο είναι σχολικό παράδειγμα: απλώς δεν λέει ποτέ τη λέξη.

Ο Βασιλιάς των Meme Αντιδρά

Ένα σύντομο ιντερμέτζο: ο meme-ήρωας του βιβλίου παρακολουθεί τη φρενίτιδα του \$TRUMP από το πάτωμα του σαλονιού του, ανάμεσα σε LEGO — και δεν κάνει τίποτα. Καλύπτει το Κεφάλαιο 11. Το πιο πολύτιμο μάθημά του είναι ένα που το βιβλίο δεν καταλαβαίνει ότι διδάσκει.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 30 ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ

Πόρτλαντ, Όρεγκον, το βράδυ του λανσαρίσματος του \$TRUMP. Ο Joe McCann είναι στο χαλί με τον τετράχρονο γιο και τη δίχρονη κόρη του, συναρμολογώντας χριστουγεννιάτικα παιχνίδια. Το τηλέφωνο εκρήγνυται — η ατζέντισσά του: **«Ο γύρος του θριάμβου όλων των γύρων θριάμβου! Ο Τραμπ μόλις λάνσαρε meme coin στο Solana! Όλοι οι δημοσιογράφοι σε θέλουν!»** Η απάντησή του: **«Με τα παιδιά μου. Όχι τώρα.»** Το τηλέφωνο στον καναπέ.

Μόνο όταν κοιμούνται τα παιδιά ανοίγει το TradingView: να το, με λογότυπο καθαρό MAGA-κιτς, +200% από το ποστ στο Truth Social, κεφαλαιοποίηση να αγγίζει το \$1 δις. «για λίγες ώρες δουλειάς». Η αντίδρασή του δεν είναι ενθουσιασμός — είναι «κουρασμένη αναγνώριση». Το νόμισμα έχει όλα τα συστατικά: viral φιγούρα, πολωτικό λογότυπο, την ταχύτητα του Solana. Αλλά και βαρίδια: οι σκύλοι είναι αξιαγάπητοι, ο Τραμπ διχάζει — «στοίχημα που μπορεί να απογειωθεί με το MAGA μένος αλλά να συντριβεί αν η ευρύτερη αγορά κάνει πίσω». Το κεφάλαιο πλασάρει το \$TRUMP ως το επόμενο τεστ του tokenization: τα meme coins απέδειξαν ότι μπορείς να δώσεις αποτίμηση δισεκατομμυρίων σε κάτι άυλο· το \$TRUMP δοκιμάζει αν μπορεί να «τοκενοποιηθεί» ένας άνθρωπος. Και μετά η ουσία του κεφαλαίου: **ο McCann δεν αγόρασε εκείνο το βράδυ**. Θα παρακολουθούσε, θα περίμενε, θα άφηνε την αγορά να δείξει τα χαρτιά της. Πρώτα τα παιδιά· οι αγορές θα

είναι εκεί και το πρωί. Περνά έξω από τα δωμάτιά τους χαμογελώντας: ο Βασιλιάς των Meme το είχε «δει» χρόνια πριν. «Το πάρτι μόλις άρχιζε.»

ΤΙ ΕΊΝΑΙ ΑΛΗΘΙΝΟ ΣΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ

Η σκηνή είναι πειστική, και η λογική που αποδίδεται στον McCann — νομίσματα καθολικής απήχησης έναντι διχαστικών, το θέαμα ως καύσιμο και ως τάφος — είναι δίκαιη αποτύπωση του πώς σκέφτονται όντως οι meme traders. Και το κεφάλαιο περιέχει, αθόρυβα, το μοναδικό δείγμα έμπρακτης πειθαρχίας ρίσκου σε όλο το βιβλίο: μπροστά στο πιο καυτό λανσάρισμα token στην ιστορία, ο πιο διάσημος meme trader του βιβλίου **δεν το άγγιξε**, δεν πόσταρε, δεν βιάστηκε. Σύγκρινέ το με το πλήθος του Κεφαλαίου 10, που «αγόραζε ό,τι και να 'ταν».

Η ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΗ

Αντίγραψε τη συμπεριφορά, όχι το χαρτοφυλάκιο. Η πειθαρχία εκείνης της νύχτας — μηδέν FOMO, μηδέν μεταμεσονύχτιες εντολές, «οι αγορές θα είναι εκεί και το πρωί» — είναι η πιο πολύτιμη σελίδα σε τρία κεφάλαια, και το βιβλίο την αρχειοθετεί ως γραφικότητα χαρακτήρα. Πρόσεξε τι την έκανε δυνατή: ο McCann δεν είχε θέση και δεν είχε προθεσμία. Το πλήθος στην αίθουσα είχε κοκτέιλ, fees και αντίστροφη μέτρηση. Στήσε τις αποφάσεις σου σαν τον άνθρωπο στο χαλί, όχι σαν το πλήθος στο πάρτι. Αν μια ευκαιρία δεν αντέχει μέχρι το πρωί, δεν ήταν ποτέ επένδυση — ήταν ουρά.

RED FLAGS — Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

Ο επίλογος του ήρωα εξακολουθεί να λείπει. «Ο Βασιλιάς των Meme το είχε δει χρόνια πριν... ήδη μπροστά από την καμπύλη» — τυπωμένο μήνες πριν το ναυαρχίδα-fund του ίδιου ανθρώπου χάσει ~78% και κλείσει (Ιούλιος 2025), εν μέσω οργής επενδυτών. Είναι το δεύτερο ολόκληρο κεφάλαιο που το βιβλίο χτίζει πάνω στο κύρος του· το σίκουελ που παραλείπει είχε ήδη συμβεί όταν το βιβλίο έφτασε στους αναγνώστες.

Ταχυδακτυλουργία με το «tokenization». Το κεφάλαιο ισχυρίζεται ότι τα meme coins ήταν «το πρώτο μεγάλο τεστ του tokenization» — απόδειξη ότι μπορείς να δώσεις αποτίμηση δισεκατομμυρίων σε κάτι άυλο. Αλλά το tokenization που πουλούσε το Μέρος 7 αφορούσε *πραγματικά* περιουσιακά στοιχεία — κτίρια, ομόλογα, έσοδα. Ένα meme στο \$1 δισ. δεν αποδεικνύει ότι τα tokens κουβαλούν αξία· αποδεικνύει ότι οι αγορές μπορούν να τιμολογήσουν αέρα. Η σύγχυση των δύο επιτρέπει στο καζίνο να δανείζεται την αξιοπιστία της υποδομής.

Η δικλείδα χωρίς συνέχεια. «Ή θα συντριβεί θεαματικά ή θα ξαναγράψει το παιχνίδι», «θα συντριβεί αν η αγορά κάνει πίσω» — το κεφάλαιο φυτεύει τις ασφάλειές του και τελιώνει στο πάρτι. Ποιο από τα δύο συνέβη δεν επανεξετάζεται ποτέ: το \$TRUMP έχασε τελικά ~98% από την κορυφή του. Δύο συνεχόμενα κεφάλαια τελειώνουν πλέον πριν από το τέλος.

Το αντιπραγματικό ως γεγονός. «Σε αντίθεση με το Ethereum, όπου τα gas fees και η συμφόρηση θα είχαν καταστρέψει κάθε πιθανότητα επιτυχίας» — αδιάψευστος ισχυρισμός για ένα λανσάρισμα που δεν έγινε ποτέ, διατυπωμένος ως βεβαιότητα, και στηριγμένος στην εικόνα του Ethereum του 2021 που το βιβλίο ανατυπώνει συνεχώς (μετά το 2024, τα τυπικά fees είναι κλάσμα εκείνης της ιστορίας).

Έλεγχος στοιχείων: ήδη τεκμηριωμένα στα Μέρη 8-10 — κλείσιμο του liquid fund της Asymmetric μετά από ~78% απώλειες (CoinDesk, Ιούλ. 2025) · πτώση ~98%

του \$TRUMP από την κορυφή · επίπεδα fees του Ethereum μετά το Dencun. Κανένας νέος ισχυρισμός του κεφαλαίου δεν απαίτησε φρέσκια τεκμηρίωση.

ΑΤΑΚΕΣ ΠΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΘΥΜΑΣΑΙ

- «Με τα παιδιά μου. Όχι τώρα.» — το καλύτερο trade του κεφαλαίου, και ήταν άρνηση
- «Θα παρακολουθούσε, θα περίμενε, θα άφηνε την αγορά να δείξει τα χαρτιά της.» — πειθαρχία, τυπωμένη ως ανέκδοτο
- «Ή θα συντριβεί θεαματικά ή θα ξαναγράψει το παιχνίδι.» — η δικλείδα που το βιβλίο φυτεύει και δεν θερίζει ποτέ

CRYPTO Λ'ΕΞΕΙΣ, ΜΕ ΑΠΛΑ Λ'ΟΓΙΑ

- **TradingView / AssetDash** — εφαρμογές παρακολούθησης τιμών και χαρτοφυλακίων.

«Bloomberg για όσους δεν φοράνε γραβάτα.»

- **Trending** — νόμισμα που κυριαρχεί στα social feeds. Στη γη των meme, η προσοχή είναι το θεμελιώδες — και φθίνει όπως όλα τα θεμελιώδη.
- **Καθολική απήχηση vs. διχαστικό meme** — η ταξινόμηση του ίδιου του κεφαλαίου: οι σκύλοι ενώνουν, οι πολιτικοί διχάζουν. Τα διχαστικά memes βάζουν ταβάνι στη δική τους δεξαμενή αγοραστών.
- **Proof of concept** — απόδειξη ότι μια ιδέα μπορεί να δουλέψει. Πρόσεχε τι ακριβώς αποδεικνύεται: ένα meme στο \$1 δισ. αποδεικνύει τιμολόγηση, όχι αξία.
- **«Άφησε την αγορά να δείξει τα χαρτιά της»** — περιμένεις αποδείξεις αντί να προβλέπεις. Το φθηνότερο πλεονέκτημα που έχει ο μικρός επενδυτής.

Melania Meme

48 ώρες μετά το \$TRUMP, η επερχόμενη Πρώτη Κυρία ρίχνει το δικό της νόμισμα — και τα δύο οικογενειακά tokens αρχίζουν να τρώνε το ένα το άλλο. Καλύπτει το Κεφάλαιο 12, όπου το βιβλίο επιτέλους δείχνει ένα κραχ και ο συγγραφέας επιτέλους διαφωνεί. Δίνουμε τα εύσημα — και συμπληρώνουμε την υπόλοιπη ιστορία.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 30 ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ

19 Ιανουαρίου 2025, 5:30 μ.μ. — λιγότερο από 24 ώρες πριν την ορκωμοσία. Η Melania Trump ποστάρει στους 3,2 εκατ. ακολούθους της: **«Το Επίσημο Melania MEME είναι live! Μπορείς να αγοράσεις \$MELANIA τώρα.»** Πιο απαλό branding από του συζύγου — κομψές γραμματοσειρές, ασπρόμαυρη φωτογραφία, «μιξ Vogue και CoinDesk» — ίδια μηχανή από κάτω: διανομή από την εταιρεία της στη Φλόριντα, MKT World LLC, βαφτισμένο «ψηφιακό συλλεκτικό», νομικά «έκφραση υποστήριξης... σε καμία περίπτωση επενδυτική ευκαιρία... ή κινητή αξία οποιουδήποτε τύπου».

Η αγορά δεν διαβάζει ψιλά γράμματα. Ως το πρωί της Δευτέρας το \$MELANIA παίζει στα \$11,22 — αποτίμηση \$2,15 δισ., top-60 νόμισμα, +256% σε λιγότερο από μία μέρα. Μόνο που τα λεφτά δεν είναι καινούργια: οι traders **πουλάνε \$TRUMP για να κυνηγήσουν \$MELANIA**, γκρεμίζοντας 40% — περίπου \$5 δισ. — από το νόμισμα του συζύγου μέσα σε ώρες. «Οικογενειακή υπόθεση, κάθε νόμισμα να διεκδικεί την πρωτιά σε ένα παιχνίδι μηδενικού αθροίσματος.» Και μετά η βαρύτητα: το \$MELANIA αγγίζει τα \$13,73 το απόγευμα της Δευτέρας και βουλιάζει κάτω από τα \$4 ως το βράδυ, «σταθεροποιούμενο» στα \$3-4· το \$TRUMP σκαρφαλώνει πίσω στα \$60.

Και εδώ ο συγγραφέας επιτέλους παίρνει θέση: **«Πάντα έλεγα ότι δεν διαλέγεις à la carte τον Τραμπ. Παίρνεις όλο τον μπουφέ.»** Η

αγκαλιά με τα crypto; Τη λάτρεψε. Meme coin το βράδυ πριν την ορκωμοσία; **«Δεν είμαι fan.»** Αλλά τα crypto, επιμένει, «ήταν πιο δυνατά από ένα προεδρικό σόου» — επιβίωσαν από Mt. Gox και FTX, θα επιβιώσουν κι από αυτό. Το κεφάλαιο κλείνει με τον τρόπο της παλιάς φρουράς: για τους builders, το \$MELANIA ήταν «ένα σόου του περιθωρίου. Επικίνδυνο.» — celebrity νομίσματα «που άφησαν τους μικροεπενδυτές να κρατάνε τον τορβά», μια επανάσταση που γίνεται ριάλιτι. Η ένταση δίνει το μικρόφωνο στον Yakovenko, στο επόμενο κεφάλαιο.

ΤΙ ΕΊΝΑΙ ΑΛΗΘΙΝΟ — ΚΑΙ ΜΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Τα νούμερα επαληθεύονται: το βραδινό λανσάρισμα της Κυριακής, η κορυφή στα \$13,73, η κατάρρευση κάτω από τα \$4, το χτύπημα -40% / \$5 δισ. στο \$TRUMP. Και το δίκαιο, δύο φορές. Πρώτα προς το βιβλίο: στο Μέρος 10 είχαμε γράψει ότι «το \$MELANIA δεν αναφέρεται ποτέ ξανά» — αυτό το κεφάλαιο μας διαψεύδει: το βιβλίο επιστρέφει, δείχνει το πρώτο κραχ, και αφήνει την παλιά φρουρά να πει το «κρατάνε τον τορβά». Είναι το πιο ειλικρινές απόσπασμα για τα νομίσματα Trump σε όλο το βιβλίο, και διορθώσαμε αναλόγως το προηγούμενο flag μας. Και μετά προς το αρχείο: αυτό που δείχνει το κεφάλαιο παραμένει μόνο το πρεβάζι του Ιανουαρίου — δες τα flags.

Η ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΗ

Το κεφάλαιο είναι εργαστηριακή επίδειξη του μοναδικού «θεμελιώδους» που έχουν τα assets της πίστης: **η δεξαμενή αγοραστών**. Το \$MELANIA δεν δημιούργησε αξία — μετακίνησε \$5 δισ. έξω από το \$TRUMP μέσα σε ώρες, γιατί το ίδιο πλήθος μπορεί να κυνηγά μόνο ένα γυαλιστερό αντικείμενο τη φορά. Το βιβλίο το ονομάζει και προσπερνά: «παιχνίδι μηδενικού αθροίσματος». Κράτα τη φράση. Όταν η κατηγορία που σου πουλάνε μεγαλώνει κανιβαλίζοντας τον γείτονά της, δεν επενδύεις σε αγορά — διαλέγεις καρέκλα στις μουσικές καρέκλες. Και πρόσεξε την αριθμητική της αποποίησης: το «μπορείς να αγοράσεις \$MELANIA τώρα» είναι μάρκετινγκ· το «δεν είναι επένδυση» είναι η νομική έξοδος. Όταν η ίδια σελίδα λέει και τα δύο, πίστεψε αυτό που έγραψαν οι δικηγόροι.

RED FLAGS — Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

Το πάτωμα που δείχνει δεν είναι το πάτωμα. Η κάλυψη του κραχ σταματά στο «σταθεροποιήθηκε στα \$3-4» και στο «\$TRUMP πίσω στα \$60» — το πρεβάζι του Ιανουαρίου, όχι ο προορισμός. Και τα δύο νομίσματα συνέχισαν να γλιστρούν όλη τη χρονιά: το \$TRUMP τελικά ~98% κάτω από την κορυφή, το \$MELANIA με απώλειες πάνω από 95%, να παίζει σε σεντς. Και ο τεκμηριωμένος ανθρώπινος λογαριασμός — ~810.000 πορτοφόλια με \$2 δισ.+ ζημιές ενώ οι εκδότες εισέπρατταν εκατοντάδες εκατομμύρια σε προμήθειες — δεν μπαίνει ποτέ στο βιβλίο. Δείχνει τη βουτιά που η ιστορία αντέχει, όχι την κατάρρευση που δεν αντέχει.

Το «δεν είμαι fan» έρχεται μετά τα πυροτεχνήματα. Δύο κεφάλαια αφηγήθηκαν τα λανσαρίσματα με σαμπάνιες — «αγόραζαν ό,τι και να 'ταν», «ο γύρος του θριάμβου όλων των γύρων θριάμβου» — και η ένσταση, όταν έρχεται, είναι μεταφορά μπουφέ: δυσαρέσκεια, σαν «παραψημένα αβγά Μπένεντικτ». Ένας πρόεδρος που ρευστοποιεί το αξίωμά του μέρες πριν την ορκωμοσία μετατρέπεται από πρόβλημα θεσμών σε προτίμηση μενού. Η ερώτηση που έκανε το ίδιο το βιβλίο στο Κεφάλαιο 10 — «είναι νόμιμο;» — μετρά ήδη τρία κεφάλαια αναπάντητη.

Το «τα crypto ήταν πιο δυνατά από ένα προεδρικό σόου» κοστολογεί τη βιομηχανία, όχι τους ανθρώπους. Η κατηγορία απορρόφησε το σοκ· η ίδια η παλιά φρουρά του κεφαλαίου ονομάζει το πραγματικό κόστος — παραμόρφωση του σήματος, «μια επανάσταση που γίνεται ριάλιτι» — και υπάρχει κι ένα που το βιβλίο δεν αγγίζει ποτέ: για εκατοντάδες χιλιάδες νεοφερμένους, η πρώτη τους εμπειρία με τα crypto ήταν να αγοράσουν το νόμισμα του προέδρου κοντά στην κορυφή και να κάθονται σε ζημιά 90%. Αυτού του είδους η εμπιστοσύνη δεν «σκαρφαλώνει πίσω στα \$60».

Έλεγχος στοιχείων: Capital.com / δεδομένα αγοράς (Ιαν. 2025) — κορυφή \$MELANIA \$13,73, πτώση κάτω από \$4· rotation -40%/- \$5 δισ. στο \$TRUMP · μακροχρόνια δεδομένα: \$TRUMP ~-98% από την κορυφή, \$MELANIA σε σεντς (2026) · NYT/Chainalysis

ΑΤΑΚΕΣ ΠΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΘΥΜΑΣΑΙ

- «Δεν διαλέγεις à la carte τον Τραμπ. Παίρνεις όλο τον μπουφέ, είτε τον θες είτε όχι.» — η θέση του κεφαλαίου, και η δικαιολογία του
- «Ένα σόου του περιθωρίου. Επικίνδυνο.» — η παλιά φρουρά για το \$MELANIA, στο πιο ειλικρινές ρέτζιστερ του βιβλίου
- «Celebrity νομίσματα, meme tokens, κύκλοι hype που άφησαν τους μικροεπενδυτές να κρατάνε τον τορβά.» — το βιβλίο περιγράφει, με ακρίβεια, αυτό που πέρασε δύο κεφάλαια πανηγυρίζοντας

CRYPTO Λ'ΕΞΕΙΣ, ΜΕ ΑΠΛΑ Λ'ΟΓΙΑ

- **Rotation** — χρήμα που φεύγει από ένα asset για να κυνηγήσει άλλο. Το \$TRUMP →

\$MELANIA μετακίνησε \$5 δισ. χωρίς να δημιουργήσει ούτε σεντ.

- **Παιχνίδι μηδενικού αθροίσματος** — το κέρδος του ενός είναι η ζημιά του άλλου. Η ετικέτα του ίδιου του βιβλίου για τα οικογενειακά νομίσματα — θυμήσου την όποτε το pitch λέει «κοινότητα».
- **Ψηφιακό συλλεκτικό** — το νομικό κοστούμι που φορά ένα token για να μη λέγεται κινητή αξία. Τιμολόγηση αναμνηστικού, συμπεριφορά καζίνο.
- **«Κρατάω τον τορβά»** — να είσαι ο τελευταίος ιδιοκτήτης ενός άχρηστου πράγματος αφού έφυγαν τα «έξυπνα λεφτά». Το κεφάλαιο το ονομάζει· τα δεδομένα (810 χιλ. πορτοφόλια) το μετράνε.
- **Δεξαμενή αγοραστών** — το πλήθος που δέχεται να αγοράσει ένα asset χωρίς ταμειακές ροές. Στα meme coins είναι το μόνο θεμελιώδες που υπάρχει — και είναι πεπερασμένη.

Only in America

Η νύχτα του \$TRUMP από το μηχανοστάσιο: η πρώτη σκέψη του Yakovenko είναι «τον χάκαραν», η δεύτερη «αν πέσουμε τώρα, τελειώσαμε». Καλύπτει το Κεφάλαιο 13 — το stress test, τη σιγή ασυρμάτου, και τον φιόγκο του Αμερικανικού Ονείρου από πάνω. Τα εύσημα της μηχανικής είναι αληθινά· το ρετούς επίσης.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 30 ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ

Σαν Φρανσίσκο, την ίδια νύχτα. Ο Yakovenko σκρολάρει στο X όταν αρχίζουν τα ντόμινο: «Ο Τραμπ μόλις λάνσαρε meme coin στο Solana.» Η αντίδρασή του δεν είναι θρίαμβος — είναι πανικός: **«Θεέ μου, του χάκαραν τον λογαριασμό.»** Στέλνει στον Gokal («Είναι αληθινό;») και στον νομικό σύμβουλο Phil Chang. Οι απαντήσεις: «Μοιάζει... αληθινό.» Το timeline του πλημμυρίζει· φίλοι τον ταγκάρουν: «το βλέπεις αυτό;»

Και από κάτω, ο φόβος: το Solana είχε λυγίσει το 2021 με τους Degenerate Apes — ντροπιαστικό, αλλά για λίγους. Μια κατάρρευση κάτω από προεδρικό νόμισμα, με τον πλανήτη να κοιτά, θα ήταν «τίτλοι τέλους για το Solana... υπαρξιακή κρίση». **«Αν πέσουμε τώρα, τελειώσαμε.»** Ακούει ήδη τους Ethereum fans να πληκτρολογούν «σας τα λέγαμε». Έτσι, για 48 ώρες η Solana Labs κρατά **σιγή ασυρμάτου** — ούτε tweets, ούτε δηλώσεις, τίποτα που να διαβαστεί ως στήριξη — ενώ ο Yakovenko καρφώνεται στα dashboards. Ο όγκος δεν μοιάζει με τίποτα προηγούμενο: κατά το βιβλίο, το \$TRUMP φτάνει για λίγο να παράγει περίπου το 10% του μέσου ημερήσιου όγκου του Nasdaq — «σχεδόν \$40 δισ.... σύμφωνα με εσωτερικά στοιχεία». Τα fees ανεβαίνουν αλλά κρατάνε. Ένας «λόξιγκας» — που αποδίδεται σε βλάβη στους servers της Tether — περνά. Το δίκτυο δεν πέφτει. **«Κρατάει»,** ψιθυρίζει.

Για τον Yakovenko είναι η επιβεβαίωση όλης της θέσης: καυτές αγορές και πληρωμές για

καφέ να συνυπάρχουν σε μία αλυσίδα, χωρίς Layer 2, χωρίς κατάρρευση — γιατί αν τα fees εκτοξεύονταν σε κάθε καυτό λανσάρισμα, «εταιρείες σαν την PayPal θα έστηναν δικό τους L1». Το κεφάλαιο κλείνει με τον φιόγκο: το παιδί που ήρθε από την Ουκρανία με \$50, να βλέπει τώρα έναν πρόεδρο να λανσάρει νόμισμα στο δίκτυό του. «Ουάου... Αυτό δεν θα μπορούσε να συμβεί πουθενά αλλού.»

ΤΙ ΕΊΝΑΙ ΑΛΗΘΙΝΟ ΣΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ

Δύο πράγματα αξίζουν πραγματικά εύσημα. Η **μηχανική**: το L1 όντως δεν έπεσε κάτω από το μεγαλύτερο κύμα κίνησης της ιστορίας του — ορόσημο κερδισμένο με κόπο μετά το 2021-22, και νόμιμη επιβεβαίωση χρόνων θωράκισης. Και η **συμπεριφορά**: τα τεκμηριωμένα πρώτα ένστικτα του Yakovenko ήταν πανικός ασφαλείας, νομικός σύμβουλος και αυστηρή σιωπή μη-στήριξης — το τσεκλίστ των υπεύθυνων ενηλίκων, την ίδια ακριβώς στιγμή που οι πωλητές άνοιγαν σαμπάνιες. Όταν οι μηχανικοί μειώνουν ρίσκο ενώ οι πωλητές πανηγυρίζουν, σημείωσε ποιανού τη συμπεριφορά να αντιγράψεις. Η αντίδραση «τον χάκαραν» επιβεβαιώνεται από δικές του δημόσιες συνεντεύξεις.

Η ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΗ

Ξεχώρισε δύο ισχυρισμούς που το κεφάλαιο κολλάει μαζί: «το σύστημα δούλεψε» και «το σύστημα αξίζει». Ένας αυτοκινητόδρομος που αποδεικνύει ότι σηκώνει πλημμύρα από λεωφορεία καζίνο είναι λειτουργικός θρίαμβος — δεν λέει τίποτα για το τι άξιζε το φορτίο, και με το μοντέλο χρεώσεων του Solana ο δρόμος έβγαλε κλάσματα του σεντ ανά όχημα. Το βιβλίο μετατρέπει συνεχώς τη διαμεταγωγή σε απόδειξη αξίας (θυμήσου το «τα δύο τρίτα όλων των συναλλαγών»): αυτό το κεφάλαιο δείχνει από πού έρχεται εκείνη η κίνηση. Για τον επενδυτή, η σωστή ερώτηση μετά το stress test δεν είναι «κράτησε;» — κράτησε — αλλά «πόσο αξίζει ένα δίκτυο του οποίου οι ρεκόρ μέρες φτιάχνονται από κερδοσκοπία μηδενικού αθροίσματος;» Αυτή είναι αληθινή συζήτηση. Το βιβλίο δεν την κάνει ποτέ.

RED FLAGS — Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

Η εικόνα του «όλα ρολόι» είναι ρετουσαρισμένη. «Τα fees έμειναν χαμηλά... όλα έμοιαζαν να δουλεύουν» — το L1 έμεινε όρθιο, αλλά το σαββατοκύριακο του λανσαρίσματος ήταν τραχύ στις άκρες: η Coinbase ζήτησε δημόσια συγγνώμη για καθυστερήσεις συναλλαγών Solana που έφτασαν τις 21–48 ώρες, dApps και onramps στέναξαν, και οι χρήστες ανέφεραν αποτυχημένες συναλλαγές και εξάρσεις στα fees καθώς το πλήθος όρμησε. Το «δεν έπεσε» είναι αληθινό και τιμητικό. Το «δούλεψε μια χαρά» είναι μάρκετινγκ.

Ο «λόγιγκας της Tether» δεν έχει δημόσιο αποτύπωμα. Το μόνο παραδεκτό πρόβλημα του κεφαλαίου χρεώνεται στην «Tether... οι servers της, πλημμυρισμένοι από τη φρενίτιδα του \$TRUMP, βγήκαν για λίγο εκτός» — γεγονός που δεν βρήκαμε καταγεγραμμένο πουθενά. Αυτό που είναι καταγεγραμμένο είναι η πίεση σε ανταλλακτήρια και εφαρμογές. Σε ένα βιβλίο με επτά επαληθευμένα πραγματολογικά λάθη ως εδώ, ένα ατεκμηρίωτο ανέκδοτο που κουβαλά όλη την ποσόστωση κακών νέων του κεφαλαίου είναι από μόνο του flag.

«\$40 δισεκατομμύρια, σύμφωνα με εσωτερικά στοιχεία.» Μη ελέγξιμοι αριθμοί από ενδιαφερόμενα μέρη, τυπωμένοι χωρίς πηγή που να τσεκάρεται. Τα δημόσια trackers έδειξαν τεράστιους αλλά ποικίλους όγκους εκείνο το σαββατοκύριακο. Τα «εσωτερικά στοιχεία» σε ένα διαφημιστικό βιβλίο αντιμετώπισε τα όπως μια κριτική εστιατορίου γραμμένη από τον σεφ.

«Αυτό δεν θα μπορούσε να συμβεί πουθενά αλλού» — διάβασέ το δύο φορές. Το κεφάλαιο το εννοεί ως την κορύφωση του Αμερικανικού Ονείρου. Είναι όμως, λέξη προς λέξη, και το κατηγορητήριο: πουθενά αλλού δεν θα μπορούσε ένας εκλεγμένος αρχηγός κράτους να λανσάρει προσωπικό νόμισμα την παραμονή της εξουσίας, να εισπράττει προμήθειες και από τους πιστούς και από όσους «κρατούν τον τορβά», και να μένει

αναπάντητη η ερώτηση του ίδιου του βιβλίου εδώ και τρία κεφάλαια — «είναι νόμιμο;» Η πρόταση είναι αληθινή. Το βιβλίο ακούει μόνο τη μισή.

Έλεγχος στοιχείων: Yahoo/ICOBench (Ιαν. 2025) — συγγνώμη Coinbase, συσσώρευση συναλλαγών Solana 21-48 ωρών · BeInCrypto — όρια των dApps στη φρενίτιδα · Coinspeaker — «πρώτες δυσκολίες δικτύου του 2025» μετά τα \$TRUMP/\$MELANIA · Helius — τα ρεκόρ του σαββατοκύριακου \$TRUMP · κανένα δημόσιο αποτύπωμα βλάβης της Tether συνδεδεμένης με το λανσάρισμα.

ΑΤ'ΑΚΕΣ ΠΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΘΥΜ'ΑΣΑΙ

- «Θεέ μου, του χάκαραν τον λογαριασμό.» — η ειλικρινής πρώτη ανάγνωση του ιδρυτή για τα «bullish» νέα
- «Αν πέσουμε τώρα, τελειώσαμε.» — πώς έμοιαζε το stress test από μέσα
- «Αυτό δεν θα μπορούσε να συμβεί πουθενά αλλού.» — η πιο περήφανη φράση του κεφαλαίου, και η πιο καταδικαστική του

CRYPTO Λ'ΕΞΕΙΣ, ΜΕ ΑΠΛ'Α Λ'ΟΓΙΑ

- **Σιγή ασυρμάτου / κίνδυνος στήριξης** — δεν λες τίποτα, ώστε τίποτα να μη διαβαστεί ως προώθηση. Ό,τι κάνουν οι υπεύθυνες ομάδες όταν ένα νομικά θολό token προσγειώνεται στο δίκτυό τους.
- **Stress test** — ακραίο γεγονός που δείχνει αν ένα σύστημα αντέχει. Το να το περάσεις πιστοποιεί τους σωλήνες — όχι το φορτίο.
- **Αποτυχημένη συναλλαγή** — η εντολή σου μπαίνει στο δίκτυο αλλά δεν «κάθεται» ποτέ. Το σύμπτωμα της συμφόρησης από την πλευρά του χρήστη, που δεν φαίνεται στα στατιστικά uptime.
- **Onramp** — το ανταλλακτήριο ή η εφαρμογή όπου τα ευρώ/δολάρια γίνονται crypto. Σε κάθε φρενίτιδα, πρώτα βουλώνουν τα onramps — δες το 21ωρο μπλακ-λογκ της Coinbase.
- **«Εσωτερικά στοιχεία»** — αριθμοί που βλέπει μόνο αυτός που τους επικαλείται. Στο μάρκετινγκ: συνώνυμο του «εμπιστέψου με».

Το Μέλλον

Το τελευταίο κεφάλαιο ρίχνει τη μάσκα — τέλος η ιστορία, μένει το pitch: tokenize τα πάντα, AI συν Solana, «Εικονική Επανάσταση», και η συμβουλή του Saylor να αγοράζεις, να ξαναγοράζεις και να τουιτάρεις. Καλύπτει το Κεφάλαιο 14, όπου το βιβλίο λέει επιτέλους φωναχτά αυτό που ήταν από την αρχή.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 30 ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΑ

Το φινάλε ανοίγει με τη θεωρία του **trade γενιάς**: το Bitcoin από κάτω του δολαρίου πάνω από τα \$100.000, Apple, Nvidia, Microsoft — περιουσίες για όσους είδαν νωρίς. «Τώρα, το Solana αναδύεται ως το επόμενο trade γενιάς... Μπήκα νωρίς σε αυτό το trade, και σκοπεύω να μείνω όσο περισσότερο γίνεται.»

Μετά, το όραμα στη διαπασών: το Solana ψηφιοποιεί τον φυσικό κόσμο — ακίνητα, συλλεκτικά, ακόμα και **ανθρώπους**: «δημιουργοί, influencers, ή και καθημερινοί άνθρωποι μπορούν να κάνουν token την προσωπική τους αξία... και να τη διαπραγματεύονται σε παγκόσμια σκηνή, σαν μετοχή.» Δισεκατομμύρια σε υποεξυπηρετούμενες περιοχές παίρνουν εργαλεία αντί για θυρωρούς: ο αγρότης κάνει token τη σοδειά του, ο κώδικας χτίζει dApp, ο δημιουργός πληρώνεται χωρίς μεσάζοντες. Πρόσθεσε AI — «AI χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι πάνω στο Solana... μια χρυσή εποχή» — και ίσως βρισκόμαστε στην αυγή μιας **«Εικονικής Επανάστασης»** που ξεπερνά τη Βιομηχανική.

Και το κλείσιμο, με τα λόγια του ίδιου του συγγραφέα: ο Michael Saylor του είπε, **«Αν δεις ένα trade γενιάς, μη σταματάς. Αγόρασέ το, αγόρασέ το ξανά, αγόρασε κι άλλο, και μετά τουιτάρέ το.»** Άρα: «Γι' αυτό το Solana πρέπει να είναι μέρος του χαρτοφυλακίου σου.» Το ερώτημα «δεν είναι αν το Solana θα πετύχει, αλλά κατά πόσο; ... Πιστεύω πως η απάντηση σε όλα αυτά τα

ερωτήματα είναι ένα ηχηρό ναι.» Τελευταία γραμμή του βιβλίου: **«Μη βουτάς μόνο τα δάχτυλα. Βούτηξε ολόκληρος... Είμαι υπερ-ενθουσιασμένος. Εσύ;»**

ΤΙ ΕΊΝΑΙ ΑΛΗΘΙΝΟ ΣΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ

Δύο ειλικρινή πράγματα. Πρώτον, η αφετηρία είναι ιστορικά αληθινή: η πρώιμη πεποίθηση σε μετασχηματιστική τεχνολογία έχει φτιάξει περιουσίες, και το στοίχημα του συγγραφέα στο Bitcoin όντως άλλαξε την τύχη της εταιρείας του. Δεύτερον — και προς τιμήν του — το φινάλε είναι *διάφανο ως προς το είδος του*. Δεν απομένει καμία προσποίηση ουδετερότητας: «πρέπει να είναι μέρος του χαρτοφυλακίου σου», «βούτηξε», «μοιράσου το όραμα». Μετά από 14 κεφάλαια, το βιβλίο σου λέει καθαρά τι είναι. Κι αυτή η ειλικρίνεια αξίζει κάτι: ξέρεις πλέον ακριβώς σε ποιο συρτάρι να αρχειοθετήσεις όλα όσα διάβασες.

Η ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΗ

Βαθμολόγησε το φινάλε με τα μαθήματα του ίδιου του βιβλίου. Κεφάλαιο 3 (η ειλικρινής φράση): «τα περισσότερα level-ones αποτυγχάνουν οικτρά». Κεφάλαιο 8: «εννιά στα δέκα meme coins ήταν σκάρτα». Κεφάλαιο 11: το πλεονέκτημα του ήρωα ήταν ότι *αρνήθηκε* να αγοράσει μέσα στη νύχτα της φρενίτιδας. Το φινάλε τα ξεχνά και τα τρία: καμία τιμή, καμία αποτίμηση, κανένα μέγεθος θέσης, κανένας κανόνας εξόδου, καμία αρνητική εκδοχή — μόνο «βούτυξε». Μια πραγματική επενδυτική θέση αρχίζει εκεί που τελειώνει αυτό το κεφάλαιο, με μία ερώτηση που το βιβλίο δεν κάνει ποτέ: **«Τι θα με διέψευδε;»** Αν δεν χωράει απάντηση, δεν διαβάζεις ανάλυση — διαβάζεις πιστεύω. Και ένα «trade γενιάς» είναι πάντα συνάρτηση της τιμής εισόδου — το Bitcoin στο \$1 και το Bitcoin στα \$100.000 δεν είναι το ίδιο trade, όσο καλή κι αν είναι η τεχνολογία.

RED FLAGS — Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

Η μηδενική υπόθεση διαγράφεται. «Το ερώτημα δεν είναι αν θα πετύχει, αλλά κατά πόσο» — επενδυτική θέση με την αποτυχία ορισμένη εκτός ύπαρξης. Οι δικές του δηλώσεις κινδύνου («τα περισσότερα L1 αποτυγχάνουν», «εννιά στα δέκα σκάρτα») εγκαταλείπονται αθόρυβα ακριβώς εκεί όπου ο αναγνώστης καλείται να δράσει. Τα pitches τελειώνουν με βεβαιότητα· η ανάλυση τελειώνει με προϋποθέσεις.

Η ουτοπία έχει ήδη συμβεί — στο Μέρος 10. Το όνειρο του φινάλε — «να κάνεις token έναν άνθρωπο... να εμπορεύεσαι τη μάρκα του σαν μετοχή» — υλοποιήθηκε, μέσα στο ίδιο το βιβλίο, τρία κεφάλαια νωρίτερα: λεγόταν \$TRUMP. Ένας άνθρωπος έγινε token, ~810.000 πορτοφόλια έμειναν με τις ζημιές, πτώση ~98%, προμήθειες στον ιδιοκτήτη της μάρκας. Το μέλλον που το κεφάλαιο πουλά ως απελευθέρωση είναι ο μηχανισμός που το ίδιο το βιβλίο τεκμηρίωσε ως εξόρυξη.

Η συμβουλή του Saylor, παρατεθειμένη δύο φορές, είναι το επιχειρηματικό μοντέλο του βιβλίου. «Αγόρασε, αγόρασε κι άλλο, και μετά τουίταρέ το» — αγόρασε και μετά διαφήμισε τη θέση σου — από τον πιο μοχλευμένο παίκτη ενός και μόνο asset στον πλανήτη, προς αναγνώστες που δεν έχουν ούτε τον ισολογισμό ούτε την πρόσβασή του. Είναι επίσης, με ακρίβεια, αυτό ακριβώς που είναι αυτό το βιβλίο: το tweet, σε σκληρόδετη έκδοση.

«Πρέπει να είναι στο χαρτοφυλάκιο σου» — σε οποιαδήποτε τιμή; Πουθενά στο κεφάλαιο του κλεισίματος δεν εμφανίζεται αποτίμηση: καμία σύγκριση κεφαλαιοποίησης με έσοδα από fees, κανένα σενάριο, καμία κουβέντα για το τι είναι ήδη μέσα στην τιμή. Συμβουλή που δεν εξαρτάται από την τιμή δεν είναι επενδυτική συμβουλή — είναι διανομή. Ο συγγραφέας «μπήκε νωρίς»· ο αναγνώστης, εξ ορισμού, όχι. Και η έξοδος του δεν θα ανακοινωθεί σε βιβλίο.

Κανένας νέος πραγματολογικός ισχυρισμός δεν απαίτησε επαλήθευση σε αυτό το κεφάλαιο· όλη η τεκμηρίωση βρίσκεται στα Μέρη 1-13. Για τον πλήρη

ΑΤΑΚΕΣ ΠΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΘΥΜΑΣΑΙ

- «Το ερώτημα δεν είναι αν το Solana θα πετύχει, αλλά κατά πόσο;» — βεβαιότητα: το μόνο πράγμα που οι αγορές δεν πουλάνε ποτέ
- «Αγόρασέ το, αγόρασέ το ξανά, αγόρασε κι άλλο, και μετά τουίταρέ το.» — η μέθοδος του βιβλίου, διατυπωμένη ως το ηθικό δίδαγμά του
- «Είμαι υπερ-ενθουσιασμένος. Εσύ;» — η τελευταία γραμμή: όχι συμπέρασμα, πρόσκληση για δράση

CRYPTO Λ'ΕΞΕΙΣ, ΜΕ ΑΠΛ'Α Λ'ΟΓΙΑ

- **Trade γενιάς** — ευκαιρία τόσο μεγάλη που ξαναγράφει ένα χαρτοφυλάκιο. Υπάρχουν

αληθινά· αναγνωρίζονται από τιμή και αποδείξεις, όχι από ενθουσιασμό.

- **Αρνητικό σενάριο (bear case)** — το ισχυρότερο επιχείρημα εναντίον της δικής σου θέσης. Η απουσία του είναι ο πιο αξιόπιστος δείκτης εγγράφου πωλήσεων.
- **Αποτίμηση** — να ρωτάς τι παίρνεις για αυτό που πληρώνεις. Η μόνη άσκηση που το βιβλίο δεν κάνει ποτέ πάνω στο asset που σου λέει να αγοράσεις.
- **Talking your book** — προωθείς αυτό που κατέχεις για να ανέβει. Νόμιμο, συνηθισμένο, και η σωστή ετικέτα για κεφάλαια που τελειώνουν σε «βούτηξε».
- **Στρατηγική εξόδου** — να ξέρεις, πριν μπεις, τι θα σε κάνει να φύγεις. Το «σκοπεύω να μείνω όσο γίνεται» είναι σύνθημα, όχι σχέδιο.

Η Ετυμησηγορία — Το Solana Rising στη Ζυγαριά

Δεκατέσσερα κεφάλαια συνοψισμένα, δεκάδες ισχυρισμοί ελεγμένοι απέναντι σε δημόσια στοιχεία. Εδώ είναι όλο το βιβλίο σε μία ζυγαριά: τι αντέχει τον έλεγχο, τι όχι, και τι πρέπει πραγματικά να κάνει μαζί του ένας επενδυτής.

ΤΙ Κ'ΑΝΕΙ ΣΩΣΤ'Α ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Αν ξύσεις την πώληση, μένει μια αληθινή ιστορία. Το proof of history είναι γνήσια καινοτομία μηχανικής, όχι διαφημιστικός αέρας. Η κουλτούρα της ιδρυτικής ομάδας — ο σκεπτικισμός του Yakovenko, το «κάθε κραχ είναι δάσκαλος», η 48ωρη σιγή ασυρμάτου όσο οι πωλητές γλεντούσαν — είναι αξιοθαύμαστη, και είναι το καλύτερο πράγμα που τεκμηριώνει το βιβλίο. Η ανθεκτικότητα του δικτύου κερδήθηκε με κόπο: πέντε ολικά μπλακ-άουτ, χρόνια θωράκισης, και μετά το μεγαλύτερο λανσάρισμα στην ιστορία των crypto χωρίς πτώση. Η κριτική στα «σωληνώματα» της παραδοσιακής χρηματοοικονομικής (Κεφ. 1) είναι ακριβής· η τάση του tokenization (Κεφ. 7) είναι αληθινή — το BUIDL της BlackRock το αποδεικνύει· οι διδακτικές αναλογίες είναι από τις καλύτερες σε βιβλίο crypto. Το Solana-ως-τεχνολογία αξίζει τη φήμη του.

ΤΙ ΕΊΝΑΙ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Ένα pitch δηλωμένης θέσης ντυμένο με ρούχα ιστορικού βιβλίου. Μέτρα τον κύκλο: η εταιρεία του συγγραφέα κατέχει SOL· τον πρόλογο υπογράφει ο μεγαλύτερος επενδυτής του Solana· ήρωας τριών κεφαλαίων είναι ο ίδιος επενδυτής· ο «Βασιλιάς των Meme» δύο ακόμη κεφαλαίων έτρεχε fund πάνω στο Solana· η συμπαθής μάρτυρας της Ουάσινγκτον έγινε πρόεδρος του Solana Policy Institute πριν το βιβλίο φτάσει στα ράφια. Κάθε κεφάλαιο — κάθε αναλογία, κάθε ανέκδοτο, κάθε κρίση — προσγειώνεται στο

ίδιο συμπέρασμα: *και να γιατί Solana*. Κείμενο όπου όλοι οι δρόμοι οδηγούν στη θέση του συγγραφέα δεν είναι ανάλυση. Είναι διανομή.

ΤΟ ΚΑΤ'ΑΣΤΙΧΟ ΤΩΝ ΛΑΘΩΝ

Ελέγξαμε τους ισχυρισμούς κεφάλαιο-κεφάλαιο. Το μοτίβο: **το βιβλίο είναι πρόχειρο ακριβώς εκεί όπου ο έλεγχος είναι εύκολος**. Οκτώ και πλέον λάθη που πιάνονται: μπλοκ των 12 δευτερολέπτων το 2017 (νούμερα εποχής PoS σε ιστορία PoW)· όριο 1MB «μέσα» στο white paper του Bitcoin (δεν υπάρχει)· το mint των Degen Apes στις 7 Αυγούστου (ήταν στις 15)· κορυφή SHIB «\$6 δισ.» (ήταν ~\$41 δισ.)· το Ethereum «στηρίζεται στο sharding» σε βιβλίο του 2025 (εγκαταλείφθηκε το 2020)· «χωρίς fees» το Solana (έχει)· το BUIDL «Μάρτιος 2025» στη μία σελίδα και «Μάρτιος 2024» στην επόμενη· «βλάβη της Tether» χωρίς δημόσιο αποτύπωμα· οδηγίες ETF ξεπερασμένες ήδη στην έκδοση· ο CLARITY «νόμος» ενώ κολλούσε στη Γερουσία. Αν είναι χαλαρό εκεί που μπορείς να τσεκάρεις, βαθμονόμησε την εμπιστοσύνη σου εκεί που δεν μπορείς.

ΤΑ ΤΈΛΗ ΠΟΥ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΠΑΡΑΛΕΪΠΕΙ

Κάθε ιστορία σταματά στην κορυφή της. Το Serum υμνείται — ο θάνατός του (defunct εβδομάδες μετά την FTX, fork από την κοινότητα) απουσιάζει. Ο Βασιλιάς των Meme στέφεται — η απώλεια ~78% και το κλείσιμο του fund του (Ιούλιος 2025) απουσιάζουν. Το \$TRUMP τελειώνει στις 3 π.μ. στο υψηλό — η κατάρρευση ~98%, τα ~810.000 χαμένα

πορτοφόλια, τα εκατοντάδες εκατομμύρια σε προμήθειες των εκδοτών απουσιάζουν. Η SkyBridge «ανθίζει» — η χρονιά του −39%, τα παγωμένα redemptions, η έξοδος των επενδυτών απουσιάζουν. Η FTX είναι «συνεργάτης» — η πολυετής ρευστοποίηση SOL από το πτωχευτικό estate απουσιάζει. Ένα βιβλίο γεμάτο πυραύλους, με τις προσγειώσεις κομμένες στο μοντάζ.

Η ΕΤΥΜΗΓΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΗ

Ξεχώρισε τα δύο Solana. Το Solana-ως-τεχνολογία: αληθινό, γρήγορο, σκληραγωγημένο, με πραγματική χρήση — από τις ισχυρότερες πλατφόρμες L1 που υπάρχουν. Το Solana-ως-επένδυση: θεμιτό αλλά ανταγωνιστικό στοίχημα που το βιβλίο δεν τιμολογεί ποτέ. Το Ethereum προηγείται ακόμη εκεί όπου κάθεται η αξία· το tokenization είναι ανεξάρτητο αλυσίδας· τα έσοδα ανά συναλλαγή είναι κλάσματα του σεντ· και τα ποσοστά βάσης του ίδιου του βιβλίου — «τα περισσότερα L1 αποτυγχάνουν», «εννιά στα δέκα σκάρτα» — δεν έπαψαν ποτέ να ισχύουν. Αν πιστεύεις τη θέση, φέρσου όπως οι καλύτεροι χαρακτήρες του βιβλίου, όχι όπως ο αφηγητής του: **μέγεθος θέσης τέτοιο ώστε μια χρονιά −90% να μην αλλάζει τίποτα στη ζωή σου** (μέγεθος ρίσκου venture, όχι «τουλάχιστον 10%»)· είσοδος με άποψη αποτίμησης και κανόνα εξόδου· ποτέ με μόχλευση· και κάθε pitch περί «trade γενιάς» από κάποιον που κατέχει το asset να το αντιμετωπίζεις ως αυτό που είναι — διαφήμιση. Το βιβλίο έκανε μία σπουδαία ερώτηση και δεν την απάντησε ποτέ: *«Είναι νόμιμο αυτό; Πώς δουλεύει καν;»* Κάνε αυτή την ερώτηση σε κάθε ισχυρισμό που διαβάσεις — και σε εμάς εδώ. Αυτή η συνήθεια — όχι κάποιο νόμισμα — είναι το πραγματικό trade γενιάς.

Η ΕΤΥΜΗΓΟΡΙΑ ΣΕ ΜΙΑ ΓΡΑΜΜΗ

Διαβασμένο ως ιστορία των builders, το Solana Rising είναι ελκρινά απολαυστικό. Διαβασμένο ως επενδυτική συμβουλή, είναι μπροσούρα. Το Solana αξίζει πραγματική ανάλυση· το βιβλίο παραδίδει ενθουσιασμό με σύμβολο μετοχής. Κάνε την ανάλυση που το βιβλίο προσπέρασε — ή δώσε στη θέση σου μέγεθος σαν να μην την είχες κάνει.

Όλα τα ευρήματα της ετυμηγορίας τεκμηριώνονται με πηγές στα Μέρη 1–13 του οδηγού. Τίποτα εδώ δεν αποτελεί επενδυτική συμβουλή — είναι συνοδευτικό ανάγνωσης. Δικές σου οι αποφάσεις, δικό σου το μέγεθος θέσης, δική σου η ευθύνη: κατά προτίμηση με σύμβουλο που δεν κρατά τορβά.

ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΔΙΔΑΞΕ ΚΑΤΑ ΛΑΘΟΣ

- **Χώρισε τη διάγνωση από το trade.** Το «τα σωληνώματα είναι παλιά» δεν σημαίνει ποτέ αυτόματα «αγόρασε αυτό το νόμισμα». (Μέρος 1 — και κάθε μέρος μετά.)
- **Κρίνε τις αποφάσεις με τα στοιχεία της στιγμής, όχι με το γράφημα του μετά.** Οι επιζώντες γράφουν βιβλία· τα εννιά σκάρτα όχι. (Μέρη 2, 5, 8.)
- **Αντίγραψε την πειθαρχία, όχι το χαρτοφυλάκιο.** Το «Με τα παιδιά μου. Όχι τώρα.» νίκησε κάθε εντολή αγοράς αυτού του βιβλίου. (Μέρος 11.)
- **Όταν ο δάσκαλος είναι και ο πωλητής, κράτα το μάθημα και ξανατσέκαρε το συμπέρασμα.** (Μέρη 3, 9, 14.)
- **Αν μια ιστορία τελειώνει στην κορυφή, ρώτα ποιος σου πουλάει το σίκουελ.** (Μέρη 4, 6, 8, 10, 12.)